

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
TUOMIO (neljäs jaosto)
11 päivänä joulukuuta 1996 *

Asiassa T-70/94,

Comafrica SpA, Italian oikeuden mukaan perustettu yhtiö, kotipaikka Genova (Italia),

Dole Fresh Fruit Europe Ltd & Co., Saksan oikeuden mukaan perustettu yhtiö, kotipaikka Hampuri (Saksa),

edustajanaan solicitor Bernard O'Connor, prosessiosoite Luxemburgissa Stanbrook and Hooper, asianajotoimisto Arsène Kronshagen, 12 boulevard de la Foire,

kantajina,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja Eugenio de March ja oikeudellisen yksikön virkamies Xavier Lewis, avustajanaan solicitor John Handoll, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastajana,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

jota tukee

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiainmichinään aluksi S. Lucinda Hudson ja myöhemmin John E. Collins ja Treasury Solicitor's Departmentin virkamies Lindsey Nicoll ja barrister David Anderson, prosessi-osoite Luxemburgissa Yhdistyneen kuningaskunnan suurlähetystö, 14 boulevard Roosevelt,

väliintulijana,

jossa kantajat vaativat toisaalta yhtenäisestä vähennyskertoimesta kullekin A- ja B-luokan toimijalle vuoden 1994 tariffikiintiöstä myönnettävän banaanimäärän määrittämiseksi 19 päivänä marraskuuta 1993 annetun komission asetuksen (EY) N:o 3190/93 1 artiklan kumoamista ja toisaalta sen vahingon korvaamista, joka kantajille on aiheutunut niistä lainvastaisiksi väitetyistä päätöksistä, joilla on vahvistettu vähennyskertoimet vuosille 1993 ja 1994,

**EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),**

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit P. Lindh ja J. D. Cooke,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Palacio González,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 13.3.1996 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 1 Ennen vuotta 1993 banaanien kaupan pitäminen yhteisössä oli järjestetty eri kansallisten järjestelmien mukaisesti. Banaaneja hankittiin kolmesta eri lähteestä, joiden mukaan banaanit jaoteltiin yhteisössä tuotettuihin banaaneihin, banaaneihin, jotka oli tuotettu sellaisissa valtioissa, joiden kanssa yhteisö oli tehnyt Lomé'n yleissopimuksen (jäljempänä AKT-banaanit), ja muissa valtioissa tuotettuihin banaaneihin (jäljempänä kolmansien maiden banaanit).

- 2 Tämän alan yhteinen markkinajärjestely perustettiin banaanialan yhteisestä markkinajärjestelystä 13 päivänä helmikuuta 1993 annetulla asetuksella (ETY) N:o 404/93 (EYVL L 47, s. 1, jäljempänä asetus N:o 404/93), jolla otettiin käyttöön 1.7.1993 alkaen sovellettava, aikaisemmat kansalliset järjestelmät korvaava yhteinen tuontijärjestelmä. Asetusta N:o 404/93 on viimeksi muutettu maatalouden alalla tarvittavista mukautuksista ja siirtymätoimenpiteistä Uruguay'n kierroksen monenkeskisten kauppaneuvottelujen yhteydessä tehtyjen sopimusten täytäntöönpanemiseksi 22 päivänä joulukuuta 1994 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 3290/94 (EYVL L 349, s. 105). Tässä asiassa on kyse asetuksesta N:o 404/93 sen 13.2.1993 annetussa muodossa.

- 3 Kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan järjestelmä, josta säädetään asetuksen N:o 404/93 IV osastossa, edellyttää, että kolmansien maiden banaanien ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnille vahvistetaan vuosittain tariffikiintiö. Käsitteet AKT-valtioiden ”perinteinen tuonti” ja ”muu kuin perinteinen tuonti” on määritelty asetuksen N:o 404/93 15 artiklan 1 kohdassa. ”Perinteisellä AKT-valtioiden tuonnilla” tarkoitetaan niitä asetuksen N:o 404/93 liitteessä vahvistettuja banaanimääriä, jotka tuodaan sellaisista AKT-valtioista, jotka ovat perinteisesti vie-neet yhteisöön banaaneja. AKT-valtioiden viemiä, tämän ylittäviä määriä kutsutaan ”muiksi kuin perinteisiksi AKT-banaaneiksi”.
- 4 Asetuksen N:o 404/93 20 artiklassa komissio valtuutetaan antamaan 27 artiklassa säädetyn hallintokomiteamenettelyn mukaisesti yksityiskohtaiset soveltamissään-nöt, jotka koskevat erityisesti tuontilupien myöntämistä toimijoiden eri luokille, kyseisten lupien myöntämisen taajuutta ja sitä banaanien vähimmäismäärää, joka luvansaamiskelpoisten toimijoiden on ollut pidettävä kaupan. Asetuksen N:o 404/93 IV osaston täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt on vahvistettu banaanien tuontia yhteisöön koskevan järjestelmän soveltamista koske-vista yksityiskohtaisista säännöistä 10 päivänä kesäkuuta 1993 annetulla komission asetuksella (ETY) N:o 1442/93 (EYVL L 142, s. 6, jäljempänä asetus N:o 1442/93).
- 5 Asetuksen N:o 404/93 18 artiklan 1 kohdassa säädetään, että kolmansien maiden banaanien ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnin tariffikiintiöksi vahvistetaan vuosittain 2 miljoonaa tonnia/nettopaino ja että uuden markkinajär-jestelyn ensimmäisen toimintakauden eli vuoden 1993 toisen vuosipuoliskon ajaksi tariffikiintiöksi vahvistetaan 1 miljoonaa tonnia/nettopaino. Tariffikiintiön rajoissa kolmansien maiden banaanien tuonnista on perittävä maksu, joka on 100 ecua ton-nilta, ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien on tapahduttava tullitta. Kiin-tiön ulkopuolisesta tuonnista on perittävä maksu, joka on vastaavasti 750 tai 850 ecua tonnilta.

- 6 Asetuksen N:o 404/93 18 artiklassa säädetään kuitenkin, että jos yhteisön kysyntä kasvaa, kiintiötä on korotettava 27 artiklassa säädettyä hallintokomiteamenettelyä noudattaen.
- 7 Yhteisön kysyntä määritetään sen arvion mukaisesti, joka 16 artiklan mukaan laaditaan vuosittain seuraavien tietojen perusteella:
- saatavilla olevat yhteisössä kuluneen vuoden aikana kaupan pidettyjen ja alkuperän mukaan jaoteltujen banaanien määriä koskevat tiedot,
 - yhteisön banaanien tuotantoa ja kaupan pitämistä koskevat arviot,
 - perinteisten AKT-banaanien tuontia koskevat arviot,
 - kulutusta koskevat arviot, jotka perustuvat erityisesti kulutuksen viimeaikaisiin suuntauksiin ja markkinahintojen kehitykseen.

Edellä mainitussa 18 artiklassa säädetään, että jos arvio osoittaa kysynnän kasvavan, jolloin vuosittaista tariffikiintiötä on tarkistettava, tarkistus tehdään ennen kyseistä markkinointivuotta edeltävää 30 päivää marraskuuta.

- 8 Asetuksen N:o 404/93 16 artiklan 3 kohdassa säädetään lisäksi, että tarvittaessa ja erityisesti tuotanto- tai tuontiedellytyksiin vaikuttavien erityisolojen vaikutusten huomioon ottamiseksi arviota voidaan markkinointivuoden aikana tarkistaa ja että 18 artiklassa säädettyä tariffikiintiötä voidaan mukauttaa 27 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.

- 9 Vuosittaisen tariffikiintiön rajoissa tapahtuvat tuonnit ja tätä varten myönnettävät luvat on jaettava 19 artiklan mukaisesti toimijoiden kolmelle luokalle seuraavasti:
- 66,5 prosenttia sellaisille toimijoille, jotka ovat pitäneet kaupan kolmansien maiden banaaneja ja/tai muita kuin perinteisiä AKT-banaaneja;
 - 30 prosenttia sellaisille toimijoille, jotka ovat pitäneet kaupan yhteisön banaaneja ja/tai perinteisiä AKT-banaaneja;
 - 3,5 prosenttia sellaisille yhteisöön sijoittautuneille toimijoille, jotka ovat alkaneet pitää kaupan vuodesta 1992 alkaen muita kuin yhteisön banaaneja ja/tai muita kuin perinteisiä AKT-banaaneja.
- 10 Asetuksella N:o 404/93 käyttöön otetun, edellä kuvaillun järjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä, joista on säädetty asetuksessa N:o 1442/93, on syytä tuoda esiin seuraavat säännökset.
- 11 Asetuksen N:o 1442/93 2 artiklassa säädetään, että vuoden 1993 toiselle vuosipuoliskolle avataan tariffikiintiö seuraavasti:
- a) 665 000 tonnia sen luokan toimijoille, jotka ovat ennen vuotta 1992 pitäneet kaupan kolmansien maiden banaaneja ja/tai muita kuin perinteisiä AKT-banaaneja (jäljempänä A-luokka);
 - b) 300 000 tonnia sen luokan toimijoille, jotka ovat pitäneet kaupan yhteisön banaaneja ja/tai perinteisiä AKT-banaaneja (jäljempänä B-luokka);

- c) 35 000 tonnia sen luokan toimijoille, jotka ovat aloittaneet muiden kuin yhteisön banaanien ja/tai perinteisten AKT-banaanien kaupan pitämisen vuonna 1992 tai myöhemmin (jäljempänä C-luokka).
- 12 Kyseisen asetuksen 5 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset vahvistavat vuoden 1994 osalta viimeistään 1 päivänä lokakuuta 1993 ja seuraavien vuosien osalta viimeistään 1 päivänä heinäkuuta kunkin rekisteröimänsä A- ja B-luokan toimijan sitä vuotta, jolle kiintiö on avattu, edeltävää vuotta edeltäneiden kolmen vuoden aikana kaupan pitämien, 3 artiklan mukaisesti toimijan harjoittamien toimintojen luonteen mukaan eriteltyjen määrien keskiarvon. Tätä keskiarvoa kutsutaan viitemääräksi.
- 13 Kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaan A- ja B-luokan toimijana on pidettävä talouden edustajaa tai mitä tahansa muuta yksikköä, joka on omaan lukuunsa toteuttanut yhtä tai useampaa seuraavista toiminnoista:
- a) kolmansista maista ja/tai AKT-valtioista peräisin olevien vihreiden banaanien ostamista tuottajilta tai mahdollisesti niiden tuottamista, jota seuraa niiden toimittaminen yhteisöön ja myyminen yhteisössä (jäljempänä a-luokan toiminta);
- b) vihreiden banaanien hankintaa ja niiden omistajana niiden vapaaseen liikkeeseen luovuttamista sekä niiden myyntiin saattamista niiden saattamiseksi myöhemmin yhteisön markkinoille siten, että tuotteen pilaantumista tai menettämistä koskevat riskit rinnastetaan omistajan tuotteesta ottamaan riskiin (jäljempänä b-luokan toiminta);
- c) vihreiden banaanien kypsyttämistä niiden omistajana sekä niiden yhteisön markkinoille saattamista (jäljempänä c-luokan toiminta).

Näitä toimintoja harjoittavia toimijoita kutsutaan jäljempänä vastaavasti ensimmäisen vaiheen tuojiksi, toisen vaiheen tuojiksi ja kypsyttäjiksi.

- 14 Kyseisen asetuksen 5 artiklan 2 kohdassa vahvistetaan kaupan pidettyihin määriin sovellettavat painotuskertoimet, jotka vaihtelevat harjoitetun toiminnan perusteella. Asetuksen kolmannen perustelukappaleen mukaan näillä kertoimilla on toisaalta tarkoitus ottaa huomioon vastuulle otetun taloudellisen toiminnon ja siitä aiheutuvien kaupallisten riskien merkittävyys ja toisaalta oikaista niitä kielteisiä vaikutuksia, jotka syntyvät samojen tuotemäärien useaan kertaan laskemisesta kauppaketjun eri vaiheissa.
- 15 Kyseisen asetuksen 6 artikla kuuluu seuraavasti:

”Tarvittaessa komissio vahvistaa vuotuisen tariffikiintiön sekä 5 artiklassa tarkoitettujen toimijoiden viitemäärien yhteismäärän perusteella kullekin toimijaluokalle yhtenäisen vähennyskertoimen, jota sovelletaan kunkin toimijan viitemäärään tälle myönnettävän määrän vahvistamiseksi.

Jäsenvaltioiden on vahvistettava kyseinen määrä jokaisen A- ja B-luokan rekisteröidyn toimijan osalta ja toimitettava tieto siitä kyseiselle toimijalle viimeistään 1 päivänä elokuuta ja vuoden 1994 osalta viimeistään 1 päivänä marraskuuta 1993.”

- 16 Eräs tämän alan kaupan erityispiirteistä on se, että banaanit eivät kestä pitkiä kuljetuksia, joten ne poimitaan etukäteen ”vihreää tuontia” varten ja kypsytetään lähellä myyntipaikkaa. Tästä syystä banaanien kaupan pitämisessä on kolme vaihetta, jotka ilmenevät 3 artiklan 1 kohdassa vahvistetusta kolmiosaisesta toimijan määritelmästä, jonka mukaan toimijoita ovat ne, jotka harjoittavat seuraavia toimintoja: vihreiden banaanien ostoa eli ensimmäisen vaiheen tuontia, niiden vapaaseen liikkeeseen luovuttamista eli toisen vaiheen tuontia ja niiden kypsyttämistä ennen markkinoille saattamista (ks. edellä 13 kohta).
- 17 Uuden järjestelmän käyttöönottoaminen vuonna 1993 viivästyi. Komissio antoi neljä asetusta, joilla siirrettiin sitä määräpäivää, johon mennessä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten oli annettava toimijoille tieto niille myönnetyn kiintiön

määrästä, ja sallittiin väliaikaisten lisälupien antaminen. Kyseessä ovat banaanien tuontia yhteisöön koskevan järjestelmän soveltamista koskevista siirtymäajan järjestelyistä vuonna 1993 annetun asetuksen (ETY) N:o 1443/93 muuttamisesta 30 päivänä elokuuta 1993 annettu asetus (ETY) N:o 2396/93 (EYVL L 221, s. 9), 17 päivänä syyskuuta 1993 annettu asetus (ETY) N:o 2569/93 (EYVL L 235, s. 29) ja 27 päivänä syyskuuta 1993 annettu asetus (ETY) N:o 2642/93 (EYVL L 242, s. 15) sekä yhteisön tariffikiintiön rajoissa tapahtuvaan banaanien yhteisöön tuontiin sovellettavista siirtymäajan lisätoimenpiteistä vuonna 1993 28 päivänä syyskuuta 1993 annettu asetus (ETY) N:o 2654/93 (EYVL L 243, s. 12). Määräaikojen pidennysten katsottiin olevan perusteltuja sen johdosta, että komissiolle oli annettava aikaa todentaa kansallisten viranomaisten sille ilmoittamat viitemäärät.

- 18 Komissio antoi 22.10.1993 asetuksen (ETY) N:o 2920/93 yhtenäisestä vähennyskertoimesta kullekin A- ja B-luokan toimijalle vuoden 1993 toisen vuosipuoliskon tariffikiintiöstä myönnettävän banaanimäärän määrittämiseksi (EYVL L 264, s. 40, jäljempänä asetus N:o 2920/93). Komissio antoi 19.11.1993 asetuksen (ETY) N:o 3190/93 yhtenäisestä vähennyskertoimesta kullekin A- ja B-luokan toimijalle vuoden 1994 tariffikiintiöstä myönnettävän banaanimäärän määrittämiseksi (EYVL L 285, s. 28, jäljempänä asetus N:o 3190/93). Asetuksen N:o 3190/93 1 artikla kuuluu seuraavasti:

”Asetuksen (ETY) N:o 404/93 18 ja 19 artiklan tariffikiintiöstä kullekin A- ja B-luokan toimijalle myönnettävä määrä 1 päivän tammikuuta ja 31 päivän joulukuuta 1994 väliseksi ajaksi saadaan soveltamalla asetuksen (ETY) N:o 1442/93 5 artiklan mukaisesti määritettyyn toimijan viitemäärään yhtenäistä vähennyskerointia seuraavasti:

— A-luokan toimijat: 0,506617

— B-luokan toimijat: 0,430217.”

Kanteen perustana olevat tosiseikat

- 19 Kantaja Comafrika SpA tuo kolmansien maiden banaaneja Italiaan ja kantaja Dole Fresh Fruit Europe Ltd & Co. vastaavasti Saksaan.
- 20 Etujärjestö, johon kantajat kuuluvat, ilmoitti niille vuoden 1993 ensimmäisellä vuosipuoliskolla, että komissio aikoo ottaa banaanialalla käyttöön uuden yhteisen markkinajärjestelyn. Kantajat aloittivat tätä asiaa koskevan kirjeenvaihdon komission kanssa. Ensimmäisissä huomautuksissaan kantajat totesivat, että komission ehdottama toimijan määritelmä voi johtaa tariffikiintiöjärjestelmän virheellisen toteuttamiseen ja aiheuttaa epätarkkuuksia viitemäärien laskennassa sen johdosta, että tuotteet lasketaan kahteen kertaan kauppaketjun eri vaiheissa.
- 21 Myöhemmässä kirjeenvaihdossa vuoden 1993 syksyllä kantajat korostivat, että suunnitellut viitemäärät, jotka perustuivat Euroopan yhteisöjen tilastotoimiston (jäljempänä Eurostat) tilastotietoihin banaanien tuonnista yhteisöön vuosina 1989—1991, eivät vastanneet toimivaltaisten viranomaisten ilmoittamia viitemääriä. Komissio vastasi, että jäsenvaltiot vastasivat viitemäärien todentamisesta, mutta että se on itse tutkinut jäsenvaltioiden käyttöön ottaman todentamismenettelyn varmistakseen, että asetettuja edellytyksiä noudatettiin. Komissio täsmensi lisäksi, että poikkeavuuksia havaittuaan se oli pyytänyt kyseisiä jäsenvaltioita tarkastamaan tilastotiedot uudelleen.

Asian käsittelyn vaiheet ja asianosaisten vaatimukset

- 22 Näissä olosuhteissa kantajat ovat yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 11.2.1994 jättämällä kirjelmällä panneet vireille tämän kanteen, jossa

toisaalta vaaditaan EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan neljännen kohdan nojalla asetuksen N:o 3190/93 1 artiklan kumoamista ja jossa toisaalta vaaditaan perustamissopimuksen 215 artiklan toisen kohdan nojalla sen vahingon korvaamista, jonka kantajat katsovat kärsineensä asetuksen N:o 2920/93 1 artiklaan ja asetuksen N:o 3190/93 1 artiklaan sisältyneiden, lainvastaisiksi väitettyjen komission päätösten johdosta.

- 23 Komissio on vaatinut 15.4.1994 asian käsittelyn lykkäämistä. Se on tehnyt 29.4.1994 väitteen siitä, että kanne on jätettävä tutkittavaksi ottamatta siltä osin kuin siinä vaaditaan asetuksen N:o 3190/93 1 artiklan kumoamista. Kirjallista käsittelyä jatkettiin tavanomaisesti siltä osin kuin kanne koski kantajien väittämän vahingon korvaamista.
- 24 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen laajennetun toisen jaoston puheenjohtajan 26.9.1994 antamalla määräyksellä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan vastaajan vaatimuksia.
- 25 Sen johdosta, että yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi asiassa C-280/93, Saksa vastaan neuvosto, 5.10.1994 antamallaan tuomiolla (Kok. 1994, s. I-4973) kumoamiskanteen, jonka Saksan liittotasavalta oli nostanut asetuksen N:o 404/93 eräistä säännöksistä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaaja kehotti 6.12.1994 päivityllä kirjeellään asianosaisia esittämään huomautuksensa niistä vaikutuksista, joita tällä tuomiolla mahdollisesti on käsiteltävänä olevaan asiaan.
- 26 Kantajat totesivat vastauksenaan, että heidän kanteensa perustui siihen oletamaan, että asetus N:o 404/93 oli pätevä eikä tällä tuomiolla siten ollut mitään vaikutusta perusteluihin, joita kantajat olivat esittäneet asetusten N:o 2920/93 ja N:o 3190/93 osalta. Komissio puolestaan myönsi, että kanteet koskevat eri asetuksia, mutta se väitti, että koska tuomiolla vahvistettiin uuden yhteisen markkinajärjestelyn pätevyys, se merkitsi, että kantajien tässä asiassa esittämä pääasiallinen perustelu eli se,

että ”perinteisillä” tuojilla oli oikeus ”perinteiseen” markkinaosuuteen, menetti sisältönsä. Komissio katsoi tämän johdosta, että kantajien olisi pitänyt peruuttaa kanteensa.

- 27 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 2.5.1995 antamalla määräyksellä päätös vastaajan tekemästä oikeudenkäyntiväitteestä siirrettiin ratkaistavaksi pääasian yhteydessä.
- 28 Kirjallinen käsittely päättyi 20.9.1995. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 5.12.1995 tekemällä päätöksellä asian käsittely siirrettiin neljänteen jaostoon, joka on kolmen tuomarin jaosto.
- 29 Esittelevän tuomarin kertomuksen kuultuaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien päätti aloittaa suullisen käsittelyn ilman edeltäviä asian selvittämistoimia. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kehotti kuitenkin asianosaisia vastaamaan eräisiin kirjallisiin kysymyksiin ja komissiota esittämään tiettyjä asiakirjoja. Asianosaiset esittivät Yhdistynyttä kuningaskuntaa lukuun ottamatta suulliset lausumansa 13.3.1996 pidetyssä istunnossa.
- 30 Kantajat vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— ottaa kanteen tutkittavaksi,

— EY:n perustamissopimuksen 173 ja 174 artiklan perusteella kumoaa asetuksen N:o 3190/93 1 artiklaan sisältyvän komission päätöksen soveltaa vähennyskerointia A-luokan toimijoille ajalle 1.1.—31.12.1994 myönnettyihin viitemääriin,

- EY:n perustamissopimuksen 178 artiklan ja 215 artiklan toisen kohdan mukaisesti velvoittaa komission maksamaan vahingonkorvausta korkoineen ja siten korvaamaan kaiken sen vahingon, joka kantajille on aiheutunut

- asetuksen N:o 2920/93 1 artiklaan sisältyneestä komission lainvastaisesta päätöksestä soveltaa vähennyskerrointa A-luokan toimijoille ajalle 1.7.—31.12.1993 myönnettyihin viitemääriin,

- asetuksen N:o 3190/93 1 artiklaan sisältyneestä komission lainvastaisesta päätöksestä soveltaa vähennyskerrointa A-luokan toimijoille ajalle 1.1.—31.12.1994 myönnettyihin viitemääriin ja

- siitä, että komissio on laiminlyönyt velvollisuutensa jakaa ja hallinnoida yhteisön kiintiötä yhteisön oikeuden ja erityisesti perustamissopimuksen 155 artiklan ja asetuksen N:o 404/93 20 artiklan mukaisesti,

- määrää kaikista muista lisätoimenpiteistä, joita ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pitää tarpeellisina kantajille aiheutuneen vahingon arvioimiseksi,

- velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

31 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

- ensisijaisesti jättää kanteen tutkimatta siltä osin kuin sillä vaaditaan asetuksen N:o 3190/93 kumoamista,

- toissijaisesti hylkää kanteen perusteettomana,

- hylkää vahingonkorvausvaatimukset perusteettomina,

- velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

- 32 Komissio on esittänyt väitteen siitä, että kanne on jätettävä tutkittavaksi ottamatta siltä osin kuin siinä vaaditaan asetuksen N:o 3190/93 1 artiklan kumoamista, koska tämä säännös ei koske kantajia erikseen perustamissopimuksen 173 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettulla tavalla.
- 33 Komissio toteaa, että yhteisöjen tuomioistuin on kantajien aikaisemmin nostaman, asetuksen N:o 404/93 tiettyjen säännösten kumoamista koskeneen kanteen johdosta asiassa C-282/93, Comafrika ym. vastaan neuvosto ja komissio, 21.6.1993 antamassaan määräyksessä (ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa) todennut omasta aloitteestaan, että kannetta ei voida ottaa tutkittavaksi, sillä vaikka olisikin mahdollista jollakin tarkkuudella määrittää niiden subjektien lukumäärä, joihin toimenpidettä sovelletaan tai jopa nimetä nämä subjektit, tällä perusteella ei voida katsoa, että toimenpide koskee näitä subjekteja erikseen, jos on selvää, että tällainen soveltaminen perustuu objektiiviseen oikeudelliseen tai tosiasialliseen tilanteeseen, joka määritellään kyseisessä säädöksessä. Komissio väittää, että käsiteltävänä olevassa asiassa kantajat eivät ole ainoita toimijoita, jotka tuovat banaaneja yhteisöön ja joihin asetuksella N:o 3190/93 voi olla vaikutuksia.

- 34 Komission mukaan asetusta N:o 3190/93 sitä paitsi sovelletaan objektiivisesti määrättyyn tilanteeseen ja sillä on oikeudellisia vaikutuksia yleisesti ja abstraktisti määrättyille henkilökoukoille. Komissio muistuttaa, että 1 artiklaa sovelletaan A- ja B-luokan toimijoihin, siten kuin nämä luokat on määritelty asetuksessa N:o 404/93. Se toteaa lisäksi, että yhteisöjen tuomioistuin on asiassa Comafrica ym. vastaan neuvosto ja komissio antamassaan, edellä mainitussa määräyksessä katsonut, että näitä säännöksiä "sovelletaan objektiivisesti määrättyihin tilanteisiin ja niillä on oikeudellisia vaikutuksia yleisesti ja abstraktisti määrättyille henkilökoukoille". Komissio viittaa myös yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-213/91, Albetal ym. vastaan komissio, 15.6.1993 antamaan tuomioon (Kok. 1993, s. I-3177).
- 35 Lopuksi komissio väittää, että toimenpiteen voidaan katsoa koskevan henkilöitä erikseen vain, jos toimenpiteellä vaikutetaan heidän oikeudelliseen asemaansa sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella nämä henkilöt voidaan erottaa kaikista muista. Komission mukaan kantajat eivät ole osoittaneet, miten säännös vaikuttaa heihin enemmän kuin muihin saman luokan toimijoihin tai erottaa heidät näistä, kun otetaan huomioon, että asetuksen N:o 3190/93 1 artiklaa sovelletaan samalla tavalla kaikkiin eri luokkien toimijoihin.
- 36 Kantajat väittävät, että asetuksen N:o 3190/93 on katsottava koostuvan joukosta asetuksen muodossa tehtyjä, yksittäistapausta koskevia päätöksiä, koska jäsenvaltiot olivat asetuksen antamishetken mennessä jo ilmoittaneet komissiolle kaikkien tuojien nimet ja osoitteet sekä näiden kaupan pitämät banaanimäärät (ks. asetuksen N:o 1442/93 4 artiklan 5 kohta ja 5 artiklan 3 kohta). Komissiolle oli siis tiedossa kaikkien kyseisten toimijoiden nimet samoin kuin ne tarkat määrät, jotka näillä toimijoilla oli oikeus tuoda. Kun asetus N:o 3190/93 annettiin, sitä sovellettiin tyhjentävästi määrättyyn oikeussubjektien joukkoon eli tässä tapauksessa niihin, jotka olivat aikaisemmin tuoneet banaaneja tiettyinä aikana, jotka olivat ilmoittautuneet rekisteriin jossakin jäsenvaltiossa ja jotka olivat 1.9.1993 mennessä ilmoittaneet

tämän jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille viitekaupana kaupan pitämiensä banaanien kokonaismäärän (ks. yhdistetyt asiat 41/70—44/70, International Fruit Company ym. v. komissio, tuomio 13.5.1971, Kok. 1971, s. 411, 16—22 kohta ja asia C-354/87, Weddel v. komissio, tuomio 6.11.1990, Kok. 1990, s. I-3847, 20—23 kohta).

- 37 Kantajat väittävät, että asetus N:o 3190/93 koskee niitä myös suoraan, koska siinä ei jätetä jäsenvaltiolle lainkaan harkintavaltaa tuontilupien antamisessa (em. asia International Fruit Company ym. v. komissio, tuomion 23—28 kohta ja em. asia Weddel v. komissio, tuomion 19 kohta).

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 38 Perustamissopimuksen 173 artiklan neljännessä kohdassa annetaan yksityisille oikeussubjekteille oikeus nostaa kanteita kaikista sellaisista päätöksistä, jotka siitä huolimatta, että ne on annettu asetuksena, koskevat niitä suoraan ja erikseen. Yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan eräs tämän määräyksen tavoitteista on sen estäminen, että yhteisöjen toimielimet voisivat pelkästään asetuksen muodon valitsemalla estää yksityistä oikeussubjektia nostamasta kannetta päätöksestä, joka koskee tätä suoraan ja erikseen. On selvää, että tietyn muodon valitseminen ei sellaisenaan voi muuttaa säädöksen tai päätöksen lainsäädännöllistä luonnetta (ks. yhdistetyt asiat 789/79 ja 790/79, Calpak ja Società Emiliana Lavorazione Frutta v. komissio, tuomio 17.6.1980, Kok. 1980, s. 1949, 7 kohta ja asia T-476/93, FRSEA ja FNSEA v. neuvosto, määräys 28.10.1993, Kok. 1993, s. II-1187, 19 kohta).
- 39 Yhteisöjen tuomioistuin ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ovat myös katsooneet, että kumottavaksi vaaditun säädöksen voidaan katsoa koskevan taloudellisia toimijoita erikseen vain, jos sillä vaikutetaan niiden oikeudelliseen asemaan

sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella nämä toimijat erotetaan kai-kista muista henkilöistä ja yksilöidään ne samalla tavalla kuin se, jolle päätös on osoitettu (ks. esim. asia C-131/92, Arnaud ym. v. neuvosto, tuomio 24.5.1993, Kok. 1993, s. I-2573).

- 40 Naudanlihaa koskevan tariffikiintiön hallinnointia koskeneen tapauksen yhteydessä yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi katsonut, että komission asetus, jossa määrättiin niistä edellytyksistä, joilla jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten oli hyväksyttävä tuontilupahakemukset, koski erikseen niitä toimijoita, jotka jo olivat hakeneet tällaisia lupia silloin, kun asetus annettiin (ks. em. asia Weddel v. komissio, tuomion 19—23 kohta). Kun yhteisöjen tuomioistuin päätti, että asetus koski kyseisiä toimijoita erikseen, se otti huomioon sen seikan, että kun komissio määräsi, missä määrin hakemukset voidaan hyväksyä, käyttäen perusteena tehtyjen hakemusten kohteena olevaa kokonaismäärää, jota ei enää voinut kasvattaa uusilla hakemuksilla, se oli itse asiassa jo päättänyt, miten tehdyt hakemukset oli ratkaistava. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi näin ollen, että kyseistä asetusta oli pidettävä joukkona yksittäistapausta koskevia päätöksiä eikä perustamissopimuksen 189 artiklassa tarkoitettuna yleisesti sovellettavana toimenpiteenä.
- 41 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että käsiteltävänä olevassa asiassa asetusta N:o 3190/93 sovelletaan ainoastaan toimijoihin, jotka olivat hakeneet vuodelle 1994 viitemäärää A- tai B-luokan banaanien tuontiin ja saaneet sen. Siinä ilmoitetaan kaikille toimijoille, joita asia koskee, että se banaanimäärä, joka toimijalla on oikeus tuoda vuoden 1994 tariffikiintiön rajoissa, voidaan vahvistaa soveltamalla yhtenäistä vähennyskerrointa toimijan viitemäärään. Koska asetuksella N:o 3190/93 ei ole muuta lainsäädännöllistä tarkoitusta kuin mainitun vähennyskerroimen vahvistaminen ja julkaiseminen, sen välitön ja suora vaikutus on, että kukin toimija voi soveltaa vähennyskerrointa sille jo myönnettyyn viitemäärään, jolloin toimija voi määrittää sen lopullisen määrän, joka sille myönnetään. Tällaisenaan asetusta N:o 3190/93 on pidettävä joukkona yksittäisille toimijoille osoitettuja yksittäistapausta koskevia päätöksiä, joilla todellisuudessa ilmoitetaan ne tarkat määrät, jotka kullakin toimijalla on vuonna 1994 oikeus tuoda.

- 42 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ottaa huomioon myös sen, että komissio ei ole kiistänyt kantajien väitettä, jonka mukaan asetus N:o 3190/93 koskee niitä myös suoraan, koska siinä ei jätetä jäsenvaltioille lainkaan harkintavaltaa tuontilupien antamisessa.
- 43 Asetuksen N:o 3190/93 kumoamista koskevat vaatimukset on näin ollen otettava tutkittavaksi.

Pääasia

A — Kumoamisvaatimukset

- 44 Kumoamisvaatimustensa tueksi kantajat vetoavat viiteen kanneperusteeseen. Ne väittävät seuraavaa:
- a) komissiolla ei ollut asetuksen N:o 404/93 nojalla toimivaltaa soveltaa vähennyskerrointa A-luokan toimijoiden viitemääriin,
 - b) komissio vahvisti riidanalaisen vähennyskertoimen virheellisten viitemäärien perusteella,
 - c) komissio rikkoi EY:n perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohtaa ja loukkasi yhdenvertaisuusperiaatetta, koska se vahvisti vähennyskertoimen virheellisten viitemäärien perusteella,

- d) komissio rikkoi asetuksen N:o 404/93 16 artiklaa, koska se vahvisti myöhässä arvion, jonka perusteella olisi pitänyt vahvistaa tariffikiintiö, johon riidanalaista vähennyskerrointa sovellettiin, ja
- e) päätös vähennyskertoimen soveltamisesta perustui asetuksen N:o 1442/93 lainvastaisiin säännöksiin eli tässä tapauksessa sen 3 artiklaan, 4 artiklan 3 kohtaan, 5 artiklan 2 kohtaan sekä 7 ja 8 artiklaan.

Ensimmäinen kanneperuste: komissiolla ei ollut asetuksen N:o 404/93 nojalla toimivaltaa soveltaa vähennyskerrointa toimijoiden viitemääriin

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

- 45 Kantajat toteavat ensinnäkin, että asetuksen N:o 404/93 20 artiklassa annetaan komissiolle toimivalta antaa soveltamista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä ja että 19 artiklan 3 kohdassa säädetään, että jos C-luokan toimijoiden hakemukset ylittävät käytettävissä olevat määrät, kuhunkin hakemukseen sovelletaan silloin yhdenmukaista vähennysprosenttisuutta vähennyskerrointa käyttäen. Kantajat väittävät, että koska missään säännöksessä ei säädetä, että vähennyskerrointa sovelletaan A- ja B-luokan toimijoiden hakemuksiin, säätämättä jättämistä on pidettävä tarkoituksellisenä, ja se merkitsee, että vähennyskerrointa ei voida soveltaa näiden toimijoiden hakemuksiin. Kantajien mukaan asetuksen N:o 3190/93 muodossa tehty komission päätös tällaisen kertoimen soveltamisesta näihin toimijoihin merkitsee toimivallan ylittämistä.
- 46 Komissio on vastauksena väittänyt, että viitemääriä ei voitu mukauttaa vuosittaiseen tariffikiintiöön muutoin kuin soveltamalla vähennyskerrointa ja jos komissio ei olisi tätä tehnyt, järjestelmän toiminta olisi häiriintynyt vakavasti.

- 47 Kantajat vastaavat, että komission olisi pitänyt ehdottaa asianmukaisia lainsäädännöllisiä toimenpiteitä eikä omia toimivaltaa tällä tavalla. Lainvastaista toimintaa ei voida perustella sillä, että tämä toiminta on tarpeellista.
- 48 Komissio väittää, että vähennyskertointen soveltamista A- ja B-luokan toimijoihin koskevat säännöt on pätevästi annettu asetuksen N:o 404/93 20 artiklan toisen alakohdan nojalla, jossa sille annetaan yleinen toimivalta antaa IV osaston soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt.
- 49 Yhdistynyt kuningaskunta toteaa väliintulokirjelmässään, että asetuksen N:o 2920/93 johdanto-osassa vahvistetaan, että komission toimivalta vähennyskerrointen soveltamiseen perustuu erityisesti asetuksen N:o 404/93 20 artiklaan. Se toteaa lisäksi, että vähennyskerroin on oikeudenmukaisin ja yksinkertainen keino, jolla toimijoiden viitemäärien yhteismäärä voidaan sovittaa yhteen käytettävissä olevan tariffikiintiön kanssa, ja että komissio on käyttänyt tätä menetelmää aikaisemminkin.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 50 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että perustamissopimuksen 155 artiklan neljännen luetelmakohdan mukaan komission on yhteismarkkinoiden moitteettoman toiminnan ja kehityksen turvatakseen käytettävä sitä toimivaltaa, jonka neuvosto on sille siirtänyt neuvoston antamien säännösten täytäntöönpanemiseksi. Asetuksen N:o 404/93 20 artiklassa komissiolle asetetaan velvollisuus antaa tämän asetuksen IV osaston soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja siinä täsmennetään, mitä seikkoja nämä säännöt voivat erityisesti koskea.

- 51 Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamisso-
pimuksen rakenteesta, jonka yhteyteen 155 artikla on asetettava, ja käytännön
vaatimuksista seuraa, että täytäntöönpanon käsitettä on tulkittava laajasti. Koska
ainoastaan komissio pystyy jatkuvasti ja huolellisesti seuraamaan maatalous-
markkinoiden kehittymistä ja toimimaan kiireellisesti tilanteen edellyttämällä
tavalla, neuvosto voi tällä alalla joutua siirtämään sille laajoja toimivaltuuksia. Näi-
den toimivaltuuksien rajoja on näin ollen arvioitava suhteessa markkinajärjestelyn
keskeisiin yleisiin päämääriin (ks. asia 22/88, Vreugdenhil ym., tuomio 29.6.1989,
Kok. 1989, s. 2049, 16 kohta ja siinä mainittu oikeuskäytäntö). Yhteisöjen tuomio-
istuin on siten katsonut, että komissiolla on maataloutta koskevissa asioissa toimi-
valta antaa kaikki perussäännösten toteuttamisen kannalta välttämättömät tai hyö-
dylliset yksityiskohtaiset soveltamissäännöt sillä edellytyksellä, että ne eivät ole
ristiriidassa perussäännösten tai neuvoston antamien soveltamissäännösten kanssa
(ks. asia 121/83, Zuckerfabrik Franken, tuomio 15.5.1984, Kok. 1984, s. 2039,
13 kohta).
- 52 Erityisesti yhteisöön tapahtuvan banaanien tuonnin osalta yhteisöjen tuomioistuin
on jo todennut, että edellä mainituista periaatteista seuraa, että asetuksen
N:o 404/93 20 artiklassa komissiota ei kielletä antamasta sellaisia yksityiskohtaisia
soveltamissääntöjä, jotka ovat välttämättömiä tuontijärjestelmän toiminnalle, vaiki-
kei niistä ole erikseen säädetty tässä artiklassa (ks. asia C-478/93, Alankomaat v.
komissio, tuomio 17.10.1995, Kok. 1995, s. I-3081, 31 ja 32 kohta).
- 53 Sen kysymyksen osalta, oliko komissiolla toimivalta vahvistaa riidanalainen vähen-
nyskerroin, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että asetuksella
N:o 404/93 käyttöön otettu tuontijärjestelmä perustui siihen, että kolmansien mai-
den banaanien ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnille määrätään
vuosittainen tariffikiintiö. Käyttöön otetussa järjestelmässä toimijoille myönnetään
oikeus tariffikiintiön osuuteen, joka lasketaan saatavilla olevien tietojen mukaisesti
kunkin toimijan kolmen viimeisen vuoden aikana myymän keskimääräisen banaa-
nien määrän perusteella. Toimijoille ei ole taattu oikeutta siihen, että ne voivat
tuoda tietyn määrän banaaneja edullisella tariffilla.

- 54 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että mahdollisuus vahvistaa vähennyskerroin on välttämätön tällaisen tariffikiintiön toiminnalle. Jos tuontilupahakemusten kohteena oleva määrä ylittää kiintiön, vähennyskertoimen puuttuessa olisi mahdotonta sekä säilyttää kiintiön suuruus että samaan aikaan noudattaa toimijoiden oikeutta saada kiintiöstä osuus, joka on laskettu kunkin toimijan osalta aikaisemmin toteutuneen tuonnin perusteella.
- 55 Tästä seuraa, että komissiolla oli asetuksen N:o 404/93 20 artiklan nojalla toimivalta vahvistaa vähennyskerroin. Ensimmäinen kanneperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Toinen ja kolmas kanneperuste: riidanalainen vähennyskerroin on vahvistettu virheellisten viitemäärien perusteella sekä perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan ja yhdenvertaisuusperiaatteen vastaisesti

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

- 56 Kantajat muistuttavat, että yhteisön oikeudessa yhdenvertaisuusperiaate edellyttää, että samanlaisia tilanteita ei kohdella eri tavalla, ainakaan jos tällainen ero ei ole objektiivisesti perusteltu (ks. asia 245/81, Edeka, tuomio 15.7.1982, Kok. 1982, s. 2745 ja asia 281/82, Unifrex v. komissio ja neuvosto, tuomio 12.4.1984, Kok. 1984, s. 1969).
- 57 Kantajat väittävät, että tätä periaatetta on käsiteltävänä olevassa asiassa loukattu, koska tietyt toimijat ovat rekisteröineet liian suuria määriä, jotka tosiasiallisesti eivät vastanneet viitekauden tuonteja. Vähennyskerroin on siten epätarkka kahdesta

syystä: toisaalta siksi, että se on vahvistettu virheellisten viitemäärien perusteella, ja toisaalta siksi, että sitä on sen jälkeen sovellettu näihin samoihin määriin. Viitemäärien yhteismäärään sovelletulla yhtenäisellä vähennyskertoimella on näin ollen epäoikeudenmukaisesti vahingoitettu niitä kantajien kaltaisia toimijoita, jotka ovat rekisteröineet viitekauden tuonteja täsmälleen vastaavat viitemäärät. Yhtenäisen vähennyskertoimen soveltaminen on siis merkinnyt samanlaisten edellytysten soveltamista erilaisiin tilanteisiin.

- 58 Kantajat väittävät sen, että toimijat ovat rekisteröineet liian suuria määriä, johtuneen siitä, että komissio on asetusta N:o 1442/93 laatiessaan laiminlyönyt vahvistaa yhtenäisen ja todennettavissa olevan keinon toimijoiden oikeuksien määrittämiseksi, vaikka kantajat tekivät sille hyvissä ajoin ehdotuksen asetuksen 3 artiklan vaihtoehtoisesta sanamuodosta. Kantajat korostavat, että se yhdenvertaisuusperiaatteen loukkaaminen ja perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan rikkominen, joihin ne vetoavat, eivät aiheudu siitä, että komissio on pyrkinyt korjaamaan tilannetta havaittuaan tiettyjen lukujen olevan liian suuria, vaan siitä, että se on hyväksynyt liian suuria ja virheellisiä viitemääriä.
- 59 Komissio väittää, että ne korjaukset, jotka se on tehnyt jäsenvaltioiden ilmoitettua sille epätarkkoja lukuja, on tehty yhdenvertaisen kohtelun saavuttamiseksi. Se toteaa myös, että korjauksissa on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon jäsenvaltioiden itsensä tekemät korjaukset. Se korostaa, että jäsenvaltioiden tekemien ilmoitusten paikkansapitävyys on asia, joka selvästi kuuluu kansallisille viranomaisille, joilla ainoana on käytettävissään sen varmistamiseksi välttämättömät keinot. Vaikka eri toimijoita olisikin kohdeltu eri tavalla, tämä johtuu toimijoista itsestään tai jäsenvaltioista eikä komissiosta. Koska komissiolla on pelkkä valvontatehtävä, se voi ainoastaan rajoittaa virheiden esiintymismahdollisuuksia mutta ei estää niitä kokonaan, koska asia loppujen lopuksi kuuluu jäsenvaltioiden vastualueeseen.

- 60 Siihen kantajien esittämään perusteluun, että olisi ollut vahvistettava yhtenäinen ja todennettavissa oleva keino, komissio vastaa, että asetuksella N:o 404/93 käyttöön otettu hajautettu järjestelmä huomioon ottaen tällainen toimenpide ei olisi ollut asianmukainen.
- 61 Kantajat väittävät myös, että vähennyskertoimen tarkoitus muuttui lainvastaiseksi, koska sitä sovellettiin epätarkkoihin viitemääriin. Tältä osin ne viittaavat yhteisöjen tuomioistuimen aikaisempaan oikeuskäytäntöön, josta ilmenee, että päätös voidaan kumota, jos se perustuu tosiseikkojen epätarkkaan arviointiin (asia 18/62, Barge v. korkea viranomainen, tuomio 16.12.1963, Kok. 1963, s. 529; asia 27/63, Raponi v. komissio, tuomio 19.3.1964, Kok. 1964, s. 247; yhdistetyt asiat 94/63 ja 96/63, Bernusset v. komissio, tuomio 9.6.1964, Kok. 1964, s. 587 ja asia 97/63, De Pascale v. komissio, tuomio 7.7.1964, Kok. 1964, s. 1011).
- 62 Viitemäärien epätarkkuuden toteen näyttämiseksi kantajat tuovat esiin kolme erityistä seikkaa. Ne väittävät ensinnäkin, että yhteisön kokonaisviitemäärää edustavat luvut ylittivät selvästi Eurostatin viitejaksolta 1989—1991 ilmoittamiin lukuihin perustuvat keskimäärät, ja toiseksi, että jäsenvaltioiden ilmoittamat luvut itsessään paljastivat virheen olemassaolon, sekä kolmanneksi, että komissio on itse todennut, että on tehty virhe, ja että se on yrittänyt oikaista sitä. Kantajat korostavat, että viitekautena Eurostatin luvut banaanien kokonaistuonnista yhteisöön alittivat selvästi ensimmäisen vaiheen tuojien, toisen vaiheen tuojien ja kypsytäjien viitemäärät (ks. edellä 13 kohta). Kantajat selittävät, että jokaista tuotua banaani-erää käsitellään kolmessa kauppaketjun vaiheessa, jotka on mainittu asetuksen N:o 1442/93 3 artiklan 1 kohdassa olevassa toimijan käsitteen määritelmässä ja jotka toisin sanoen ovat ensimmäisen vaiheen tuonti, toisen vaiheen tuonti ja kypsytys (ks. edellä 16 kohta). Suurin piirtein saman banaanimäärän pitäisi sisältyä kultakin vaiheelta vahvistettavaan lukuihin. Kantajat kiistävät sen, että Eurostatin luvut olisivat vain yksi viitteen osa tuotujen banaanien määrää vahvistettaessa, ja ne väittävät, että nämä luvut ovat lopullinen arvio viitekautena vapaaseen liikkeeseen luovutettujen banaanien todellisista tuontimääristä ja että ne ovat sellaisinaan julkisesti todennettavissa.

- 63 Kantajat korostavat myös, että komissio on lykkäysasetusten johdanto-osassa (ks. edellä 17 kohta) ilmaissut olevansa huolissaan viitemäärien paikkansapitävyydestä ja että se on asetuksen N:o 2920/93 ja asetuksen N:o 3190/93 viidennessä perustelukappaleessa myöntänyt paljastuneen, että "samaa toimintoon liittyviä määriä on laskettu kahteen kertaan eri toimijoiden hyväksi useissa jäsenvaltioissa".
- 64 Komissio kiistää, että asetus N:o 3190/93 perustuisi virheellisiin viitemääriin, ja väittää, että vähennyskerrointa on sovellettu viitemääriin, jotka komission yksiköt ovat oikaisseet tai jotka on oikaistu näiden kehotuksesta ja jotka siis on laskettu asetuksen N:o 404/93 yksityiskohtaisia soveltamissääntöjä noudattaen.
- 65 Komissio myöntää, että jäsenvaltioiden alun perin ilmoittamista viitemääristä komissiossa on jouduttu toteamaan, että määriä on laskettu kahteen kertaan eri luokkiin kuuluvaa toimintaa harjoittavia toimijoita koskevissa luvuissa ja että näissä luvuissa on päällekkäisyyksiä, minkä vuoksi komissio on pyrkinyt oikaisemaan lukuja ennen vähennyskertoimen soveltamista.
- 66 Komissio korostaa, että asetuksella N:o 404/93 käyttöön otetun järjestelmän mukaan tuontilupia piti myöntää "myytyjen" ja "kaupan pidettyjen" banaanimäärien perusteella eikä pelkästään yhteisöön tuotujen määrien perusteella. Eurostatin luvut koskevat kuitenkin vain tuontia, eikä niitä voida käyttää eri luokkiin kuuluvaa toimintaa harjoittaville toimijoille myönnettävien viitemäärien määrittämiseen. Niitä voidaan käyttää ainoastaan yleisluontoisena osoituksena siitä, että määriä on laskettu kahteen kertaan. Se seikka, että jäsenvaltioiden ilmoittamat viitemäärät eivät vastanneet Eurostatin tuontia koskevia lukuja, sai komission huomaamaan, että määriä oli mahdollisesti laskettu kahteen kertaan. Komissio pyrki tämän jälkeen oikaisemaan lukuja siinä määrin kuin tämä oli mahdollista. Ensimmäisen vaiheen tuojien osalta se ratkaisi ongelman neuvottelemalla jäsenvaltioiden kanssa. Toisen vaiheen tuojien osalta ei ollut mahdollista saavuttaa yksimielisyyttä niiden

jäsenvaltioiden kanssa, joita asia koski, ja komission oli pakko vähentää Italian ja Alankomaiden lukuja 170 000 tonnia. Kypsyttäjien osalta komissio ei voinut todeta erityisiä ongelmia luvuissa olevia pieniä eroavaisuuksia lukuun ottamatta, ja siten se hyväksyi jäsenvaltioiden luvut sellaisinaan.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 67 Toisen kanneperusteen, jonka mukaan riidanalainen vähennyskerroin on lainvastainen sen vuoksi, että se on vahvistettu virheellisten viitemäärien perusteella, osalta on selvää, kuten komissio on todennut eräiden asetustensa johdanto-osissa ja kuten se on selvittänyt vastauksissaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjallisiin kysymyksiin, että eri toimijoille myönnettäviä viitemääriä koskevat, jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ilmoittamat luvut olivat ainakin aluksi korkeampia kuin olisi pitänyt, koska samaan toimintoon liittyviä määriä oli laskettu kahteen kertaan eri toimijoiden hyväksi useissa jäsenvaltioissa (ks. esim. asetuksen N:o 2920/93 ja asetuksen N:o 3190/93 viides perustelukappale). Kantajat väittävät lisäksi, että viitemäärien laskemisessa olevan virheen tarkka määrä voidaan todeta vertaamalla jäsenvaltioiden ilmoittamien viitemäärien yhteismäärää Eurostatin lukuihin, jotka koskevat yhteisöön tuontia viitekautena, ja että tämä vertailu osoittaa virheprosentin olevan 14,8.
- 68 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei katso, että Eurostatin yhteisöön tuontia koskevia lukuja olisi käytettävä lopullisena viitteenä, johon nähden olisi arvioitava niiden viitemäärien pätevyyttä, jotka komissio oli hyväksynyt tarkistettuaan niitä yhteistoiminnassa kyseisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Kantajat eivät ole esittäneet yksityiskohtaista näyttöä siitä, miten Eurostatin luvut

on muodostettu, mutta lienee selvää, että nämä luvut perustuvat jäsenvaltioiden toimittamiin lukuihin ja että niitä usein joudutaan tarkistamaan myöhemmin, jos saadaan tarkempia tietoja.

- 69 Kuten komissio on huomauttanut, asetuksessa N:o 404/93 sitä paitsi täsmennetään, että tariffikiintiön jakamiseen käytettävien viitemäärien ei ole perustuttava tuontimääriin vaan toimijoiden "kaupan pitämiin" määriin. Viitemäärät on asetuksen N:o 1442/93 5 artiklan 1 kohdan mukaan lisäksi eriteltävä toimijoiden harjoittamien toimintojen luonteen mukaan, siten kuin toiminnot on määritelty saman asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa, eikä tuontia koskevilla luvuilla ole tässä yhteydessä mitään käyttöä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella on näin ollen, että vaikka onkin oikein, että komissio on toimivaltaisten kansallisten viranomaisten ilmoittamissa luvuissa mahdollisesti olevia virheellisyyksiä tutkiessaan käyttänyt Eurostatin tuontia koskevia lukuja yleisluontoisena ohjelukuna, sillä ei kuitenkaan ollut kyseisen sääntelyn osalta sen enempää oikeutta kuin velvollisuuttakaan korvata "kaupan pidettyihin" määriin perustuvia lukuja tuontimääriin perustuvilla luvuilla, sen jälkeen kun ensin mainittuja lukuja oli virheellisyksien poistamiseksi oikaistu siinä määrin kuin mahdollista.
- 70 Vaikka onkin totta, että yhteisössä kaupan pidettyjen kolmansien maiden banaanien kokonaismäärän ei pidä ylittää yhteisöön tuotua kokonaismäärää missään kyseisestä kolmesta asetuksen N:o 1442/93 3 artiklan 1 kohdassa eritellystä kaupan pitämisen vaiheesta, tämä ei välttämättä merkitse, että kussakin vaiheessa kaupan pidetyn määrän olisi oltava suurin piirtein sama, kuten kantajat ovat väittäneet. Tämä edellyttäisi, että kaikkia tuotuja banaaneja käsiteltäisiin ja niistä pidettäisiin kirjaa erikseen jokaisessa kolmessa vaiheessa. Vaikka tuotteen hävikin ja yhteisön ulkopuolelle tapahtuneiden jälleenvientien vaikutukset onkin otettava huomioon kussakin vaiheessa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle ei ole esitetty mitään sellaista näyttöä, jonka perusteella voitaisiin todeta, että kyseessä on tällä alalla tavanomainen liiketapa. Asetuksen N:o 1442/93 3 artiklan 1 kohdassa olevassa "toimijan" käsitteen määritelmässä sitä paitsi otetaan nimenomaisesti huomioon se seikka, että toimija voi harjoittaa "yhtä tai useampia" siinä mainituista toiminnoista. Lisäksi siltä osin kuin kyse on tämän tuotteen yhteisön sisäisestä

kaupasta sen kaupan pitämisen kolmessa vaiheessa, on selvää, että eri jäsenvaltioihin sijoittautuneet toimijat voivat käsitellä samaa erää eri vaiheissa. Kussakin vaiheessa rekisteröidyn toiminnan määrä voi siis tästä syystä vaihdella kussakin jäsenvaltiossa.

- 71 Asetuksen N:o 404/93 voimaantulo on epäilemättä olennaisesti muuttanut kansallisten banaanimarkkinoiden toimintaa jäsenvaltiossa aikaisempaan verrattuna, ja on selvää, että näiden välttämättömien muutosten seuraukset ja vaikutukset ovat aiheuttaneet komissiolle poikkeuksellisia ongelmia.
- 72 Yhteisön yhtenäismarkkinoiden käyttöönottoaminen tällä alalla on nimittäin merkinnyt sitä, että nämä markkinat ovat korvanneet siihen saakka käytössä olleet eri kansalliset järjestelmät. Asetuksen N:o 404/93 voimaantulo on tästä syystä väistämättä aiheuttanut häiriöitä ja liiketappioriskejä yrityksille, jotka olivat siihen saakka harjoittaneet toimintaansa näissä kansallisissa järjestelmissä asetettujen sääntöjen mukaisesti.
- 73 Koska aikaisempien kansallisten järjestelmien toiminnassa oli suuria keskinäisiä eroja, oli selvää, että komissiolla on vaikeuksia, kun se vahvistaa niitä tarkkoja banaanimääriä, joita eri toimijaluokat ovat käsitelleet yhteisen markkinajärjestelyn käyttöönottamista edeltäneinä vuosina. Asetuksen N:o 404/93 19 artiklan 1 kohdan mukaan kyseisten toimijoiden kaupan pitämien määrien keskiarvojen selvittäminen kuitenkin kuului ensi sijassa jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille.
- 74 Komissiolla ei asetuksella N:o 404/93 käyttöön otetun järjestelmän toteuttamista valvoessaan ollut velvollisuutta hyväksyä jäsenvaltioiden ilmoittamia lukuja niitä todentamatta, eikä se itse asiassa hyväksynytäkään niitä sellaisinaan. Sillä ei myöskään ollut velvollisuutta lykätä uuden järjestelmän käyttöönottoa loputtomasti sen jälkeen, kun se oli suorittanut kaikki kahteen kertaan laskemisen oikaisemiseksi tarvittavat toimenpiteet, jotka kohtuudella oli mahdollista suorittaa.

- 75 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioi, että ne poikkeavuudet, jotka jäivät jäljelle sen jälkeen, kun komissio oli oikaissut ainakin tietyn määrän jäsenvaltioiden alun perin ilmoittamia viitemääriä, eivät voi aiheuttaa oikaistujen lukujen perusteella vahvistetun vähennyskertoimen pätemättömyyttä. Nämä poikkeavuudet ovat vain osoitus niistä käytännön vaikeuksista, jotka väistämättä liittyvät aikaisemmin voimassa olleet järjestelmät korvaavan uuden yhteisen markkinajärjestelyn käyttöönottamiseen. Ne vaikeudet, joita jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla oli yhteisön lainsäädännön soveltamisessa, eivät kuitenkaan voi asettaa itse soveltamistoimenpiteiden pätevyyttä kyseenalaiseksi.
- 76 Kolmannesta kanneperusteesta, jonka mukaan riidanalainen vähennyskerroin olisi vahvistettu perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan ja yhdenvertaisuusperiaatteen vastaisesti, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että tässä artikkelissa ilmaistu syrjäntäkielto on vain erityinen ilmaus siitä yleisestä yhdenvertaisuusperiaatteesta, joka kuuluu yhteisön oikeuden perusperiaatteisiin ja joka edellyttää, että samanlaisia tilanteita ei kohdella eri tavalla ainakaan, jos tällainen ero ei ole objektiivisesti perusteltu (ks. yhdistetyt asiat 201/85 ja 202/85, Klensch ym., tuomio 25.11.1986, Kok. 1986, s. 3477, 9 kohta ja yhdistetyt asiat C-267/88MC-285/88, Wuidart ym., tuomio 21.2.1990, Kok. 1990, I-435, 13 kohta).
- 77 Vaikka onkin totta, että banaanian yhteinen markkinajärjestely koskee sellaisia taloudellisia toimijoita, jotka eivät ole tuottajia eivätkä kuluttajia, syrjäntäkiellon periaatteen yleisluontoisuuden vuoksi syrjäntäkielto kuitenkin koskee myös tällaisia taloudellisia toimijoita, kun ne kuuluvat yhteisen markkinajärjestelyn alaisuuteen (ks. em. asia Saksa v. neuvosto, tuomion 68 kohta).
- 78 Koska ennen asetuksen N:o 404/93 antamista kyseiselle alalle oli tunnusomaista, että samanaikaisesti oli olemassa hyvin erilaisia kansallisia markkinoita, joista suurin osa oli toiminut lähestulkoon samalla tavalla jo ennen yhteisön perustamista tai kyseisen jäsenvaltion liittymistä siihen. Avoimilla kansallisilla markkinoilla taloudelliset toimijat saattoivat hankkia banaaneja kolmansista maista ilman määrällisiä

rajoituksia. Sitä vastoin suojatuilla kansallisilla markkinoilla ne toimijat, jotka pitivät kaupan yhteisön banaaneja ja perinteisiä AKT-banaaneja, saattoivat olla varmoja siitä, että he pystyvät myymään tuotteensa kilpailematta kolmansien maiden banaaneja myyvien toimijoiden kanssa. Eri markkinoiden välillä oli tästä syystä suuria hintaeroja.

- 79 Näin ollen on todettava, että taloudellisten toimijoiden tilanteet eri markkinoilla eivät olleet samanlaisia. Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että vaikka onkin totta, että yhteisen markkinajärjestelyn käyttöönottoaminen on vaikuttanut eri tavalla kyseisiin toimijoihin, tämä erilainen kohtelu on väistämätön seuraus tarpeesta ottaa huomioon ne eri tilanteet, joissa toimijat olivat, ja se liittyy kiinteästi tavoitteeseen yhdentää aikaisemmin erilliset markkinat (cm. asia Saksa v. neuvosto, tuomion 70—74 kohta).
- 80 Kantajien ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle esittämän näytön perusteella ei myöskään voida todeta, että heitä olisi jossakin tietyissä tapauksessa kohdeltu eri tavalla kuin muita toimijoita.
- 81 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo näin ollen, että komissio ei ole riidanalaista vähennyskerrointa vahvistaessaan ylittänyt tai käyttänyt virheellisesti sitä harkintavaltaa, jota sillä on oikeus käyttää yhteisön edun mukaisesti yhteistä markkinajärjestelyä koskevia sääntöjä käyttöönsä ottaessaan (ks. edellä 51 kohdassa mainitut tuomiot).
- 82 Tästä seuraa, että toinen ja kolmas kanneperuste on hylättävä.

Neljäs kanneperuste: asetuksen N:o 404/93 16 artiklaa on rikottu, koska arvio, jonka perusteella olisi pitänyt vahvistaa tariffikiintiö, johon riidanalaista vähennyskerrointa on sovellettu, on vahvistettu myöhässä

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

- 83 Kantajat väittivät aluksi, että komissio rikkoi asetuksen N:o 404/93 16 artiklaa, koska se ei laatinut arviota ennen kuin se vahvisti vuoden 1994 tariffikiintiön. Yhteisön banaanien tuotannosta, kulutuksesta sekä tuonnista ja viennistä laadittavan arvion vahvistamisesta vuodeksi 1994 29 päivänä syyskuuta 1994 tehdyn komission päätöksen 94/654/EY (EYVL L 254, s. 90) tekemisen jälkeen ne ovat väittäneet, että tämä arvio tehtiin myöhässä.
- 84 Kantajat väittävät, että arviota on käytettävä asetuksen N:o 404/93 18 artiklan 1 kohdassa vahvistetun 2 miljoonan tonnin suuruisen tariffikiintiön mukauttamiseksi ja että asetuksen N:o 1442/93 9 artiklassa, jossa viitataan kyseiseen arvioon, säädetään, että ohjeelliset määrät vahvistetaan neljännesvuosittain tämän arvion mukaisesti.
- 85 Kantajien mukaan asetuksen N:o 404/93 16 artiklasta ilmenee, että arvio on vahvistettava ennen markkinointivuoden alkua, ja saman artiklan 3 kohdasta ilmenee, että arviota voidaan tarkistaa markkinointivuoden aikana ainoastaan poikkeuksellisissa olosuhteissa. Tämän 16 artiklan tulkinnan oikeellisuuden vahvistaa asetuksen N:o 404/93 yhdeksäs perustelukappale, jossa todetaan, että vuosittain laadittavassa arviossa on "esitettävä yhteisön tuotannon ja kulutuksen kehitysnäkymät". Kantajat väittävät, että koska arvio vuodeksi 1994 vahvistettiin vasta 29.9.1994 eli kaikkien tuontilupien myöntämisen jälkeen, tämä viivästys teki arvion tarpeettomaksi, ja se merkitsi myös sitä, että komissio rikkoi asetusta N:o 404/93.

- 86 Komissio selvittää, että se ei antanut virallista arviota ennen vuoden 1994 vähennyskertoimen vahvistamista, kuten asetuksen N:o 404/93 16 artiklassa säädetään, koska sillä ei ollut käytettävissään riittäviä tietoja. Se toteaa lisäksi antaneensa arvion sen jälkeen, kun nämä tiedot olivat saatavissa.
- 87 Komissio väittää, että sitä seikkaa, että arviota ei ollut annettu kyseiseen määräpäivään mennessä, ei voida pitää olennaisten muotomääräysten rikkomisena. Ensinnäkin se toteaa, että arvion puuttuminen johtui toimivaltaisten kansallisten viranomaisten viivästyksistä tai virheistä ja että komissio oli omasta puolestaan tehnyt kaiken voitavansa saadakseen tarvittavat tiedot ajoissa. Toiseksi se toteaa, että arvion puuttumisella olisi ollut merkitystä ainoastaan siinä tapauksessa, että tuontiintiöiden lisääminen olisi ollut välttämätöntä, koska kaikissa muissa tapauksissa asetuksessa N:o 404/93 säädettyä kiintiötä sovellettaisiin automaattisesti. Kolmanneksi se toteaa, että jos kantajien esittämä näkökanta hyväksyttäisiin, tällä asetettaisiin kyseenalaiseksi yhteisen markkinajärjestelyn toiminta. Neljänneksi se toteaa, että arvion puuttumisella ei ole vaikutusta sen lainsäädännön pätevyyteen, jossa säädettiin vähennyskertoimen soveltamisesta oikeisiin viitemääriin. Arvion puuttuminen liittyi kiintiön vahvistamiseen, mikä on komission mukaan erillinen kysymys. Tästä seuraa, että arvion vahvistamista ennen kyseisen markkinointivuoden alkua ei voida pitää asetuksen N:o 3190/93 pätevyuden edellytyksenä. Lopuksi komissio korostaa, että asiaa koskevassa lainsäädännössä ei ole asetettu mitään määräpäivää arvion vahvistamiselle. Se, että tästä ei ole säädetty, merkitsee, että neuvosto on katsonut, että tällaisen arvion vahvistaminen ennen markkinointivuoden alkua on hyödyllistä asianmukaisen markkinajärjestelyn toteuttamiseksi mutta ei olennaisen tärkeää.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 88 Koska tämä kanneperuste koskee sitä, että se arvio, jonka perusteella olisi pitänyt vahvistaa tariffikiintiö, johon riidanalaista vähennyskerrointa sovellettiin, on vahvistettu myöhässä, on muistutettava, että tällä arviolla on banaanianalain yhteisessä

markkinajärjestelyssä se tehtävä, joka on täsmennetty asetuksen N:o 404/93 16 ja 18 artiklassa.

- 89 Asetuksen N:o 404/93 18 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tariffikiintiöksi vahvistetaan vuosittain 2 miljoonaa tonnia. Saman säännöksen kolmannessa alakohdassa vahvistetaan 1 miljoonan tonnin erityiskiintiö vuoden 1993 toiselle vuosipuoliskolle. Neljännessä alakohdassa säädetään, että jos 16 artiklassa tarkoitettun arvion perusteella määritetty yhteisön kysyntä kasvaa, kiintiötä on korotettava, ja jos tämä korotus osoittautuu välttämättömäksi, se on tehtävä ”ennen kyseistä markkinointivuotta edeltävää 30 päivää marraskuuta”. Tässä säännöksessä siis säädetään implisiittisesti, että arvion on oltava käytettävissä ennen kunkin vuoden marraskuun 30 päivää, jotta voitaisiin määrittää, onko korotus välttämätön tulevalle markkinointivuodelle.
- 90 Kyseisen asetuksen 16 artiklan 3 kohdassa säädetään toisesta, eri tarkoituksessa tehtävästä tarkistuksesta. Tässä säännöksessä nimittäin todetaan, että arviota voidaan tarkistaa markkinointivuoden aikana ”erityisesti tuotanto- tai tuontiedellytyksiin vaikuttavien erityisolojen vaikutuksen huomioon ottamiseksi”.
- 91 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että näistä säännöksistä yhdessä luettuna ilmenee, että arvio on yleensä laadittava niin hyvissä ajoin, että päätös siitä, onko tariffikiintiön tarkistus välttämätön, voidaan tehdä ennen seuraavaa markkinointivuotta edeltävää 30 päivää marraskuuta.
- 92 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo myös, että taloudellisten toimijoiden oikeus saada tieto kiintiön mahdollisesta tarkistuksesta ennen uutta markkinointivuotta edeltävää 30 päivää marraskuuta on tärkeä oikeus, jota jäsenvaltioiden ja komission on kunnioitettava ja suojattava.

- 93 Tästä ei kuitenkaan seuraa, että asetuksen N:o 3190/93 olisi katsottava olevan pätemättömän pelkästään sen vuoksi, että se on annettu ennen arvion vahvistamista vuodeksi 1994 ja näin ollen ennen kuin on voitu tehdä päätös siitä, onko tariffikiintiön tarkistus välttämätön, sellaisena kuin siitä on säädetty 18 artiklan 1 kohdan neljännessä alakohdassa.
- 94 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo komission näyttäneen toteen, että sillä oli vaikeuksia saada jäsenvaltioilta tarkat luvut, jotka olivat välttämättömiä tarkan arvion laatimiseksi, ja että sillä ei näissä olosuhteissa ollut muuta vaihtoehtoa kuin laskea riidanalainen vähennyskerroin ainoastaan 2 miljoonan tonnin tariffikiintiön perusteella, koska se ei asianmukaisten viitteiden puuttuessa voinut etukäteen tutkia sitä, onko 18 artiklan 1 kohdan neljännessä alakohdassa säädetty tarkistus välttämätön. Sitä, että arvio on annettu myöhässä, ei näin ollen voida pitää asetuksen N:o 404/93 16 artiklan rikkomisena.
- 95 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa lisäksi, että kun tarkemmat luvut olivat saatavissa vuoden 1994 syyskuussa, komissio vahvisti kyseiseksi vuodeksi arvion, teki välttämättömäksi osoittautuneen tarkistuksen kiintiöön ja mukautti riidanalaisista vähennyskerrointa sen mukaisesti. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että nämä toimenpiteet ovat huomattavasti pienentäneet vahinkoa, jonka kantajat ovat voineet kärsiä myöhässä tapahtuneesta arvion vahvistamisesta, ja nämä ovatkin suullisessa käsittelyssä myöntäneet, että heille tältä osin aiheutunut vahinko ei ole ”kovinkaan merkittävä”.
- 96 Kaikista edellä esitetyistä huomioista seuraa, että vaikka se arvio, jonka perusteella olisi pitänyt vahvistaa tariffikiintiö, johon riidanalaisista vähennyskerrointa sovellettiin, on vahvistettu liian myöhään, tämä ei vaikuta vähennyskerroimen pätevyyteen.
- 97 Tästä seuraa, että neljäs kanneperuste on hylättävä.

Viides kanneperuste: päätös riidanalaisen vähennyskertoimen soveltamisesta perustui asetuksen N:o 1442/93 lainvastaisiin säännöksiin

98 Kantajat väittävät perustamissopimuksen 184 artiklaan tukeutuen, että asetuksen N:o 1442/93 tiettyjä säännöksiä ei voida soveltaa ja että päätös vähennyskertoimen soveltamisesta on siten pätemätön. Niiden perustelut koostuvat viidestä osasta. Kantajat väittävät seuraavaa:

- 1) komissio on ylittänyt asetuksella N:o 404/93 sille siirretyn toimivallan määritellesään asetuksen N:o 1442/93 3 artiklan 1 kohdassa olevan toimijan käsitteen;
- 2) asetuksen N:o 1442/93 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa oleva toisen vaiheen tuojan käsitteen määritelmä on moniselitteinen, ja se näyttää antavan oikeuden kiintiön osuuteen sellaisille toimijoille, jotka ottavat ainoastaan menettämis- tai pilaantumisriskin mutta eivät kaupallista riskiä, ja komissio on ylittänyt asetuksella N:o 404/93 sille siirretyn toimivallan määritellesään tämän käsitteen, koska sillä luodaan neljäs toimijaluokka;
- 3) komissio on ylittänyt asetuksella N:o 404/93 sille siirretyn toimivallan, kun se on asetuksen N:o 1442/93 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa sisällyttänyt kypsyttäjät niiden toimijoiden luokkaan, joilla on oikeus tariffikiintiön osuuteen;
- 4) komissio on ylittänyt asetuksella N:o 404/93 sille siirretyn toimivallan soveltaessaan asetuksen N:o 1442/93 5 artiklan 2 kohdassa säädettyä painotuskerrointa;
- 5) koska kiintiön osuutta koskevien hakemusten tueksi esitettäviä asiakirjoja koskevat asetuksen N:o 1442/93 4 artiklan 3 kohdan sekä 7 ja 8 artiklan säännökset ovat epäselviä, komissio on loukannut oikeusvarmuuden periaatetta ja laimin-

lyönyt velvollisuutensa hallinnoida yhteisön tariffikiintiötä yhteisön lainsäädännön mukaisesti.

- 99 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutkii tämän kanneperusteen kutakin osaa vuoronperään.
- 100 Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jo todennut kantajien ensimmäistä kanneperustetta koskevassa arvioinnissaan, neuvosto on siirtänyt asetuksella N:o 404/93 komissiolle laajaa harkintavaltaa yksityiskohtaisten soveltamissääntöjen antamiseksi, ja tähän valtaan kuuluu väistämättä päättäminen asianmukaisista määritelmistä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa kuitenkin, että kantajat väittävät käsiteltävänä olevan kanneperusteen ensimmäisessä ja toisessa osassa, että tietyt asetuksessa N:o 1442/93 olevat määritelmät ovat lainvastaisia, koska ne ylittävät komissiolle asetuksella N:o 404/93 siirretyn toimivallan rajat.

1. Komissio on ylittänyt asetuksella N:o 404/93 sille siirretyn toimivallan määritellössään asetuksen N:o 1442/93 3 artiklan 1 kohdassa olevan toimijan käsitteen

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

- 101 Kantajat muistuttavat, että asetuksen N:o 404/93 14. ja 15. perustelukappaleessa korostetaan tarvetta säilyttää olemassa olevat kaupan pitämisen rakenteet ja kauppasuhteet. Asetuksen 15. perustelukappaleessa täsmennetään, että tuontiluvat on myönnettävä luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, joka on ottanut riskin banaanien kaupan pitämisessä, ja että on tarpeellista välttää kaupan pitämisen eri vaiheissa olevien henkilöiden välisten kauppuhteiden häiriintyminen.

- 102 Kantajat väittävät, että asetuksen N:o 1442/93 3 artiklan 1 kohdassa olevassa toimijan käsitteen määritelmässä, jossa erotetaan ensimmäisen vaiheen tuojien, toisen vaiheen tuojien ja kypsytäjien toimintaluokat, ei noudateta asetuksessa N:o 404/93 ilmaistuja periaatteita. Erityisesti kypsytäjien sisällyttäminen siihen katkaisee olemassa olevan kauppaketjun. Se kaupallinen riski, johon asetuksessa N:o 404/93 viitataan, tarkoittaa kantajien mukaan liiketoiminnallisten tappioiden riskiä markkinoilla eikä tuotteen pilaantumista tai menettämistä koskevia riskejä, joita vastaan voidaan suojautua vakuutuksella. Kun komissio on myöntänyt oikeuden harjoittaa tuontia niille, jotka eivät perinteisesti ole olleet tuojia, se on olennaisella tavalla rikkonut kauppaketjun.
- 103 Kantajat toteavat lisäksi, että asetuksessa N:o 1442/93 oleva toimijan määritelmä on moniselitteinen eikä se poista kahteen kertaan laskemisen riskiä. Tämä moniselitteisyys on aiheuttanut toimivaltaisille kansallisille viranomaisille epävarmuutta tariffikiintiön osuuteen oikeutettujen henkilöiden osalta, ja merkittävä määrä toimijoita on sen seurauksena hakenut kiintiön osuutta, jota niillä ei ole oikeus saada. Tämä on johtanut siihen, että kaikille toimijoille myönnettävää kiintiön osuutta on pienennetty sellaisten kantajien kaltaisten toimijoiden vahingoksi, joilla on lainmukainen oikeus kiintiön osuuteen.
- 104 Kantajat muistuttavat, että he olivat ehdottaneet vaihtoehtoista toimijan määritelmää, jota komissio ei hyväksynyt ja jonka mukaan toimija on se, joka vastaa tavaroiden tulliselvityksestä tuotaessa niitä yhteisöön ja joka vastaa tällaisesta tuonnista kannettavien tullien maksamisesta.
- 105 Ennen kuin komissio vastaa kantajien esittämiin erityisiin perusteluihin, se korostaa, että asetuksen N:o 3190/93 oikeudellinen perusta on asetuksen N:o 404/93 20 artikla eikä asetus N:o 1442/93, toisin kuin kantajat väittävät. Tämän vahvistavat sekä asetuksen N:o 3190/93 johdanto-osa että se seikka, että

komissio antanut tämän asetuksen N:o 404/93 27 artiklassa säädetyn niin sanotun hallintokomiteamenettelyn mukaisesti. Tästä seuraa, että asetuksen N:o 1442/93 lainmukaisuudella ei ole merkitystä asetuksen N:o 3190/93 lainmukaisuutta tutkittaessa.

- 106 Niiden eri toimintojen osalta, joihin toimijan käsitteen määritelmässä viitataan, komissio väittää, että asetuksen N:o 1442/93 3 artikla on asetuksessa N:o 404/93 määriteltyjen periaatteiden mukainen. Ensinnäkin on otettava huomioon hankinnan ja kaupan pitämisen rakenteiden moninaisuus jäsenvaltioissa. Toiseksi on välttämätöntä antaa mahdollisuus päästä osalliseksi kiintiöstä myös niille toimijoille, joiden toiminta on välittömästi riippuvainen tällaisesta osalliseksi pääsemisestä ja joilla on merkittävä kaupallinen riski. Tältä osin komissio hylkää sen väitteen, että sen olisi pitänyt rajoittaa toimijoiden määritelmä koskemaan ainoastaan niitä, jotka ovat maksaneet tulleja, ja se korostaa, että tällainen valinta olisi hyödyttänyt tiettyä toimijoiden ryhmää muiden sellaisten toimijoiden vahingoksi, joita asia koskee suoraan. Asetuksella N:o 404/93 säädetty järjestelmä, jonka soveltamisesta on säädetty asetuksella N:o 1442/93, ei sitä paitsi perustunut tuontiin vaan kaupan pitämiseen, jonka on asetuksen N:o 404/93 15 artiklan 5 kohdassa määritelty tarkoittavan ”markkinoille saattamista, lukuun ottamatta tuotteen saattamista kuluttajalle”.
- 107 Komissio myöntää, että virheellisen tulkinnan ja kahteen kertaan laskemisen vaara on olemassa, mutta se väittää, että kyse on asiaa koskevan lainsäädännön monimutkaisuuden väistämättömästä seurauksesta ja että tämä vaara ei voi asettaa kyseenalaiseksi kolmen eri toimintaluokan erottamisen hyödyllisyyttä.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 108 Tässä kanneperusteen osassa kantajat esittävät asiallisesti kaksi kohtaa sisältävän perustelun. Ensinnäkin ne väittävät, että komissio on ylittänyt asetuksella N:o 404/93 sille siirretyn toimivallan rajat, kun se on määritellyt toimijan käsitteen

viittaamalla toimintoihin, jotka antavat oikeuden tariffikiintiön osuuteen, ja sisällyttänyt näihin kypsytäjien toiminnan. Toiseksi ne väittävät, että tämän määritelmän moniselitteisyys on aiheuttanut kahteen kertaan laskemista, joka on johtanut vääristymiin tariffikiintiön jakamisessa.

- 109 Perustelun ensimmäisen kohdan osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim toteaa, että kun asetuksessa N:o 404/93 on vahvistettu ne perusteet, jotka toimijoiden on täytettävä päästäkseen osallisiksi tariffikiintiöstä uudessa markkinajärjestelyssä, siinä on pidetty "omaan lukuun" harjoitettuun tuotteen markkinoille saattamiseen liittyvää kaupallista riskiä yhteisenä perusteena, jonka avulla voidaan tunnistaa asetuksen 19 artiklan 1 kohdassa mainittujen kahden ensimmäisen luokan (A ja B) toimijat. Asetuksen missään säännöksessä ei rajoiteta tariffikiintiöstä osalliseksi pääsyä koskemaan ainoastaan niitä toimijoita, jotka ovat pitäneet kaupan banaaneja aikaisemmissa kansallisissa järjestelmissä, tai yleisemmin niitä toimijoita, jotka ovat tuoneet banaaneja.
- 110 Kuten kantajat ovat vastauksensa 40 kohdassa myöntäneet, kypsytäjillä on ollut ja on edelleenkin keskeinen osa kyseisen tuotteen kaupan pitämisessä. Yhdistynyt kuningaskunta on kenenkään vastaan väittämättä todennut huomautuksissaan, että sen alueelle sijoittautuneet kypsytäjät olivat ennen vuotta 1992 pitäneet kaupan banaaneja "omaan lukuunsa" ja ottaneet banaanien myyntiin liittyvän kaupallisen riskin, koska Yhdistyneessä kuningaskunnassa ei kypsytäjien ja tuojien välillä ole kantajien kuvaileman kaltaista hyvitysjärjestelmää. Näin ollen on todettava, että asetuksen N:o 404/93 14. ja 15. perustelukappaleessa ilmaistu huoli siitä, että nykyiset kauppayhteydet eivät katkeaisi, ei ole yhteensopimaton asetuksen N:o 1442/93 3 artiklassa olevan toimijan käsitteen kanssa, ja sen lisäksi tämä huoli osoittaa olevan perusteltua, että kypsytäjät sisällytetään niihin henkilöihin, joilla on oikeus tariffikiintiön osuuteen yhteisessä markkinajärjestelyssä.
- 111 Toisin kuin kantajat ovat perusteluissaan esittäneet, asetuksessa N:o 404/93 tarkoitettua kaupallista riskiä ei voida tulkita siten, että se tarkoittaa pelkkää liiketoiminnallisen tappion riskiä markkinoilla siten, että vakuutettavissa olevat riskit jäävät

sen ulkopuolelle. Liike-elämässä on nimittäin sellaisia riskejä, joita vastaan voidaan suojautua vakuutuksella, esimerkiksi saatavat, joita ei saada perittyä, tai tärkeän asiakkaan konkurssi, mutta jotka siitä huolimatta ovat kaupallisia riskejä. Kypsytäjillä, jotka omaan lukuunsa ostavat tiettyjä määriä tuotetta myydäkseen ne edelleen, on riski mahdollisista hintojen vaihteluista ja tuotteen pilaantumisesta tai menettämisestä.

- 112 Lopuksi näistä samoista asetuksen N:o 404/93 perustelukappaleista ilmenee, että vaikka yhteisen markkinajärjestelyn käyttöönottamisen yhteydessä otettiin huomioon se, että kauppasuhteita ei katkaista ja että kaupan pitämisen rakenteet eivät häiriinny, sen tavoitteena ei ollut näiden suhteiden ja rakenteiden säilyttäminen sellaisinaan vaan tietyn kehityksen mahdollistaminen, johon kuuluu myös uusien toimijoiden markkinoille pääsy.
- 113 Perustelun toisen kohdan osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että asetuksen N:o 1442/93 3 artiklan 1 kohdassa olevaa toimijan käsitteen määrittelyä ei voida pitää moniselitteisenä tai asetuksen N:o 404/93 rakenteen kanssa yhteensopimattomana. Asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa yritetään ottaa huomioon, mikä on todellinen tilanne relevanteilla markkinoilla, joilla tietyt toimijat tosiasiallisesti harjoittavat omaan lukuunsa yhtä tai useampaa siinä mainittua kaupallista toimintaa. Sikäli kuin jotkin määrät on saatettu laskea kahteen kertaan kansallisten viranomaisten laskelmissa, näiden virheiden on katsottava johtuvan tämän alan kaupparakenteiden monimuotoisuudesta ja moninaisuudesta, eikä niiden voida katsoa olevan väistämätön seuraus siitä, että toimijan käsite sinänsä olisi lainvastainen.
- 114 Tästä seuraa, että viidennen kanneperusteen tämä osa on hylättävä.

2. Asetuksen N:o 1442/93 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa oleva toisen vaiheen tuojan käsitteen määritelmä on moniselitteinen, ja se näyttää antavan oikeuden kiintiön osuuteen sellaisille toimijoille, jotka ottavat ainoastaan menettämisen- tai pilaantumisriskin mutta eivät kaupallista riskiä, ja komissio on ylittänyt asetuksella N:o 404/93 sille siirretyn toimivallan määritellään tämän käsitteen, koska sillä luodaan neljäs toimijaluokka

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

115 Kantajat väittävät, että asetuksen N:o 1442/93 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa (ks. edellä 13 kohta) olevalla toisen vaiheen tuojan käsitteen määritelmällä on sen moniselitteisyyden vuoksi se vaikutus, että sillä luodaan neljäs toimijaluokka, ja että komissio ylittää tältä osin sille asetuksella N:o 404/93 siirretyt valtuudet. Kantajat toteavat, että komissio on myöntänyt tämän määritelmän olevan moniselitteinen ja että se on antanut tulkitsevan huomautuksen määritelmän selventämiseksi. Tässä huomautuksessa selvitetään, että ”vapaaseen liikkeeseen luovuttaminen on se tapahtuma, jonka perusteella ratkaistaan 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun toisen vaiheen tuojien luokkaan kuuluminen”. Kantajat väittävät, että tämä huomautus ei kuitenkaan ole poistanut moniselitteisyyttä ja että tietyt jäsenvaltiot ovat tulkinneet 3 artiklan 1 kohdan b alakohdan toista virkettä siten, että pilaantumisen tai menettämisenriskien katsotaan vastaavan sitä kaupallista riskiä, jonka yleensä ottaa omistaja. Tämä tulkinta on johtanut toisen vaiheen tuojien osalta ilmoitettujen viitemäärien keinotekoiseen kasvuun. Kantajat korostavat, että komissio on vastuussa tästä kehityksestä, koska se on laiminlyönyt asianmukaisiin toimenpiteisiin ryhtymisen tilanteen korjaamiseksi.

116 Kantajat ovat vastauskirjelmässään todenneet lisäksi, että asetuksen N:o 1442/93 3 artikla johtaa sellaisen järjestelmän käyttöönottamiseen, jossa kypsyttäjät lopulta saavat koko tariffikiintiön. Kantajien mukaan kypsyttäjät saavat yhden osuuden tariffikiintiöstä kypsytystoiminnan perusteella ja toisen osuuden käyttämällä 3 artiklassa heille myönnettyä oikeutta ryhtyä harjoittamaan tuontia. Kypsyttäjät voivat siis ryhtyä toimimaan toisen vaiheen tuojina ja pakottaa viimeksi mainitut lopettamaan toimintansa.

- 117 Komissio väittää, että kantajat ovat tulkinneet toisen vaiheen tuojan määritelmää virheellisesti. Asetuksen N:o 1442/93 3 artiklassa säädetään, että toisen vaiheen tuojan on luovutettava banaanit vapaaseen liikkeeseen niiden omistajana; mikäli banaanit vapaaseen liikkeeseen luovuttava tuoja ei omista niitä mutta ottaa niistä pilaantumis- tai menettämiskäsitteitä, häntä voidaan kuitenkin pitää omistajana. Komissio toteaa uudelleen, että kaupallisen riskin käsite sisältää pilaantumis- tai menettämiskäsitteitä.
- 118 Sen perustelun osalta, jonka mukaan kypsytäjät voivat ryhtyä toimimaan toisen vaiheen tuojina, komissio toteaa, että asetuksella N:o 404/93 käyttöön otettu järjestelmä ei itsessään aiheuta oikeuksien siirtymisiä eri luokkien toimintoja harjoittavien A-luokan toimijoiden välillä. Se toteaa kuitenkin lisäksi, että näiden toimijoiden asemia suhteessa toisiinsa ei ole vahvistettu pysyvästi. Oli siis oikein, että esimerkiksi ensimmäisen vaiheen tuojille ja kypsytäjille annettiin vapaus hankkia toisen vaiheen tuontitoimintaan liittyviä oikeuksia, ja se seikka, että kypsytäjät ja ensimmäisen vaiheen tuojat ovat käyttäneet tätä vapautta, osoittaa, että kantajien väite, jonka mukaan kypsytäjät lopulta saavat koko tariffikiintiön, ei ole perusteltu.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 119 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kyseisen kanneperusteen tämä osa perustuu asetuksen N:o 1442/93 3 artiklan 1 kohdan b alakohdan virheelliseen tulkintaan. Tässä säännöksessä asetetaan kolme edellytystä, joiden kaikkien on täyttyvä, jotta toimija voitaisiin määritellä b-luokan toimintoja harjoittavaksi toimijaksi eli toisen vaiheen tuojaksi, eli ensinnäkin vihreiden banaanien hankinta ja niiden vapaaseen liikkeeseen luovuttaminen, toiseksi banaanien myyntiin saattaminen niiden saattamiseksi myöhemmin yhteisön markkinoille ja kolmanneksi omistajan asema.

- 120 Yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Alankomaat vastaan komissio antamassaan tuomiossa (22 ja 23 kohta) katsonut asetustekstin tutkimisen osoittavan, että kaikkien asetettujen edellytysten on täytyttävä yhtä aikaa ja että tuotteen pilaantumista tai menettämistä koskevan riskin ottamista koskeva edellytys on vaihtoehtoinen edellytys, jos omistamista koskeva edellytys ei täyty.
- 121 Tästä seuraa, että oikein tulkittuna asetuksen N:o 1442/93 3 artiklan 1 kohdan b alakohda ei ole moniselitteinen, joten viidennen kanneperusteen tämä osa on hylättävä.

3. Komissio on ylittänyt asetuksella N:o 404/93 sille siirretyn toimivallan, kun se on asetuksen N:o 1442/93 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa sisällyttänyt kypsytäjät niiden toimijoiden luokkaan, joilla on oikeus tariffikiintiön osuuteen

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

- 122 Kantajat väittävät, että kypsytäjien sisällyttäminen on vastoin perinteistä kauppiaan määritelmää, jonka mukaan kauppias ottaa tuotteen yhteisön markkinoille saattamisesta aiheutuvan kaupallisen riskin, ja että tariffikiintiön jakamista säätelevät periaatteet, sellaisina kuin ne on ilmaistu asetuksen N:o 404/93 perustelukappaleissa, eivät koske kypsytäjiä, koska kypsytäjien ja tuojien välillä on sellainen hyvitysjärjestelmä, jossa kypsytäjillä ei ole tuotteen myymiseen liittyviä riskejä. Koska kypsytäjät voivat vaatia tuontilupia, ne voivat lisäksi vastedes harjoittaa suoraa tuontia kolmansista maista, jolloin niistä tulee ensimmäisen tai toisen vaiheen tuojia, minkä jälkeen ne katkaisevat ne perinteiset kauppasuhteet, joita niillä on ollut alkuperäisten ensimmäisen ja toisen vaiheen tuojien kanssa.

- 123 Komissio vastaa tähän, että kypsytettäviä pidetään toimijoina, koska ne ottavat kaupallisen riskin, ja että merkitystä ei ole sillä, voidaanko tätä riskiä vastaan suojautua vakuutuksella. Kypsytäjät ostavat vihreitä banaaneja ja ottavat riskin hintojen vaihtelusta, ja lisäksi niille aiheutuu merkittäviä investointi- ja jakelukuluja. Komissio väittää lisäksi, ettei se ole halunnut poistaa markkinoilta niitä kypsytettäviä, jotka ovat pitäneet kaupan banaaneja aikaisemmissa kansallisissa järjestelmissä. Se viittaa tältä osin ennen asetuksen N:o 404/93 antamista Yhdistyneessä kuningaskunnassa vallinneeseen tilanteeseen. Se toteaa lisäksi, että vaikka järjestelmä tällä hetkellä kuvastaakin markkinoiden olemassa olevaa rakennetta, sen tarkoituksena ei ole markkinoilla jo toimivien tuojien aseman pysyttäminen samana tulevaisuudessa, ja että kypsytäjät saattavat siirtyä toimijaluokasta toiseen.
- 124 Yhdistynyt kuningaskunta väittää ensinnäkin, että kantajien väittäämä, jonka mukaan kypsytäjillä ei ole kaupallista riskiä, ei pidä paikkansa ainakaan tiettyjen jäsenvaltioiden osalta. Yhdistyneessä kuningaskunnassa ei ole hyvitysjärjestelmää, ja näin ollen kypsytäjät ottavat riskin hintojen tai kysynnän laskusta vihreitä banaaneja ostaessaan. Toiseksi Yhdistynyt kuningaskunta korostaa, että väittäämä, jonka mukaan kypsytäjät eivät perinteisesti ole tuoneet banaaneja, ei myöskään pidä paikkansa, koska sen alueella ennen yhteisen markkinajärjestelyn käyttöönottamista voimassa olleen järjestelmän mukaan 35 prosenttia kolmansien maiden banaanien tuontiluvista annettiin itsenäisille kauppiaille, joista suurin osa oli kypsytettäviä. Kolmanneksi Yhdistynyt kuningaskunta toteaa, että asetuksen N:o 404/93 19 artiklan 1 kohdassa säädetään, että tariffikiintiö vahvistetaan ”toimijoille” eikä ainoastaan tuojille.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 125 Kanneperusteen tässä osassa kantajat väittävät asiallisesti, että kypsytettäviä ei olisi pitänyt sisällyttää niihin toimijoihin, joilla on oikeus tariffikiintiön osuuteen, koska niillä ei ole kaupallista riskiä. Yhdistynyt kuningaskunta on kiistänyt tämän väit-

tämän, jonka tueksi kantajat eivät ole esittäneet todisteita, ja se on selvittänyt, että sen alueella ennen yhteisen markkinajärjestelyn käyttöönottoa voimassa olleessa järjestelmässä ei ollut hyvitysjärjestelmää tuojien ja kypsytäjien välillä, minkä vuoksi viimeksi mainituilla oli kaupallinen riski ja ne toimivat tosiasiallisesti tuojina, joilla oli tuontilupa.

- 126 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että kantajat ovat jo esittäneet nämä perustelut kanneperusteen ensimmäisen osan yhteyden, ja se hylkää ne samoilla perusteilla kuin edellä 109—112 kohdassa esitetyt perustelut.

4. Komissio on ylittänyt asetuksella N:o 404/93 sille siirretyn toimivallan soveltaessaan asetuksen N:o 1442/93 5 artiklan 2 kohdassa säädettyä painotuskerrointa

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

- 127 Asetuksen N:o 1442/93 5 artiklan 2 kohdalla käyttöön otetusta painotuskertomesta ei kantajien mukaan ole säädetty asetuksessa N:o 404/93. Vahvistetut prosenttimäärät olivat sitä paitsi mielivaltaisia, erityisesti siltä osin kuin kypsytäjille myönnetty tariffikiintiön osuus oli lähes kaksinkertainen toisen vaiheen tuojille myönnettyyn osuuteen verrattuna, vaikka kypsytäjät ottavat ainoastaan vähäisen kaupallisen riskin, toisin kuin toisen vaiheen tuojat. Kantajat toteavat lisäksi, että kun asetuksen N:o 1442/93 kolmannessa perustelukappaleessa todetaan, että kerroin ”oikaisisi niitä kielteisiä vaikutuksia, jotka syntyvät samojen tuotemäärien useaan kertaan laskemisesta kauppaketjun eri vaiheissa”, siinä ei selvitetä, miten tämä oikaisu tapahtuu.

- 128 Komissio väittää Yhdistyneen kuningaskunnan tukemana ensinnäkin, että asetuksen N:o 404/93 johdanto-osassa todetaan, että tuontiluvat on myönnettävä henkilöille, jotka ovat ottaneet riskin banaanien kaupan pitämisessä, ja että ei ole perusteltua, että kiintiöstä voivat päästä osallisiksi vain ne, jotka ovat aiemmin tuoneet banaaneja, kun otetaan huomioon tietyissä jäsenvaltioissa olleet kaupan pitämisen järjestelmät.
- 129 Komissio toteaa myös, että asetuksen N:o 1442/93 5 artiklan 2 kohdassa olevat prosenttimäärät vahvistettiin sen jälkeen, kun markkinoita oli tutkittu ja jäsenvaltioita oli kuultu hallintokomiteassa, ja että määrät vastaavat markkinoiden tosiasiallista tilannetta. Se selvittää, että ensimmäisen vaiheen tuojien on katsottu ottavan suurimman riskin banaanien kaupan pitämisessä ja että näille on tästä syystä myönnetty 57 prosentin suuruinen painotuskerroin; toisen vaiheen tuojiin on säädetty sovellettavaksi 15 prosentin suuruista painotuskerrointa siitä syystä, että niillä on vähäisempi merkitys, koska ne ainoastaan luovuttavat ensimmäisen vaiheen tuojilta ostamiaan banaaneja vapaaseen liikkeeseen omaan lukuunsa ja myyvät ne sitten edelleen kypsytäjille, eivätkä ne ota samoja riskejä kuin kahden muun luokan toimijat; kypsytäjille, jotka myyvät banaaneja tukkukauppiaille, on myönnetty 28 prosentin suuruinen painotuskerroin, koska ne ottavat riskin hintojen ja kysynnän mahdollisista vaihteluista. Komissio täsmentää, että tällaiset kertoimet kuuluvat kiintiöjärjestelmän luonteeseen.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 130 Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jo todennut tutkiessaan vähennyskertoimen soveltamista koskevaa ensimmäistä kanneperustetta (ks. edellä 50—55 kohta), mahdollisuus vahvistaa painotuskerroin on välttämätön tariffikiintiön toiminnan kannalta, jotta voitaisiin ottaa huomioon se seikka, että eri toimijat voivat käsitellä samoja tuotemääriä kauppaketjun perättäisissä vaiheissa.

- 131 Kun komissio on markkinoita tutkittuaan ja hallintokomiteaa kuultuaan vahvistanut painotuskertoimet edellä mainittujen prosenttimäärien suuruisiksi, se on käyttänyt harkintavaltaa, joka kuuluu sille silloin, kun kyse on monimutkaisista taloudellisista seikoista. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim ei voi katsoa, että komissio olisi nojautunut aineellisesti virheellisiin seikkoihin tai että se olisi arvioinut näitä seikkoja ilmeisen virheellisesti, koska kantajat eivät ole näyttäneet toteen väitteitään.
- 132 Tästä seuraa, että komissio on voinut täydellä syyllä vahvistaa eri toimijoiden ottaman riskin merkittävyyden mukaan eriteltyt painotuskertoimet.
- 133 Viidennen kanneperusteen tämä osa on näin ollen hylättävä.

5. Koska kiintiön osuutta koskevien hakemusten tueksi esitettäviä asiakirjoja koskevat asetuksen N:o 1442/93 4 artiklan 3 kohdan sekä 7 ja 8 artiklan säännökset ovat epäselviä, komissio on loukannut oikeusvarmuuden periaatetta ja laiminlyönyt velvollisuutensa hallinnoida yhteisön tariffikiintiötä yhteisön lainsäädännön mukaisesti

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

- 134 Kantajien mukaan kyseisiä säännöksiä, joissa täsmennetään ne edellytykset, joiden mukaan toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on laadittava luettelo A- ja B-luokan toimijoista ja vahvistettava näille myönnettävät viitemäärät, on tulkittava siten, että niillä asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus. Asetuksen N:o 1442/93 4 artiklan 3 kohdassa säädetään, että "[k]yseisten toimijoiden on pidettävä 7 artiklassa esitetyt lupa-asiakirjat viranomaisten saatavilla". Kyseisestä 7 artiklasta sitä vastoin saa sen vaikutelman, että hakemusta tukevien asiakirjojen esittäminen on

vapaaehtoista, koska siinä todetaan, että ”[j]äsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä voi kukin — — toimijoista esittää — — asiakirjat kaupan pitämiensä määrien vahvistukseksi”.

- 135 Näiden säännösten aiheuttamasta epäselvyydestä on kantajien mukaan ollut se seuraus, että jäsenvaltiot ovat tulkinneet niitä eri tavalla, joten kiintiön osuuteen olevan oikeuden saamiseksi asetettuja edellytyksiä on joissakin jäsenvaltiossa tulkittu suppeammin kuin toisissa. Jos asiakirjojen esittämisen katsotaan olevan pakollista, 7 artiklan 1 kohdassa ei kuitenkaan missään tapauksessa täsmennetä, vaaditaanko vain yhden vai kaikkien siinä lueteltujen asiakirjojen esittämistä. Lopuksi on todettava, että asetuksen N:o 1442/93 8 artiklassa ei anneta kansallisille viranomaisille mitään tietoja siitä, mitä 7 artiklassa lueteltujen asiakirjojen yhdistelmää on pidettävä riittävänä näyttönä hakemuksen paikkansapitävyydestä. Nämä puutteellisuudet merkitsevät sitä, että oikeusvarmuuden periaatetta loukataan.
- 136 Komissio väittää, että kyseiset artiklat eivät ole keskenään ristiriidassa. Se väittää, että 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitetaan asiakirjoja, jotka kyseisten toimijoiden on pidettävä toimivaltaisten viranomaisten saatavilla, mutta että yksittäisten asiakirjojen esittämisen tarpeellisuus on jätetty kansallisten viranomaisten harkintaan. Komissio myöntää, että tällaista järjestelmää saatetaan soveltaa eri tavalla eri jäsenvaltiossa, mutta se muistuttaa, että näillä on joka tapauksessa velvollisuus asettaa näytön vähimmäisvaatimukset.
- 137 Yhdistynyt kuningaskunta väittää, että 4 artiklan 3 kohta ja 7 artikla eivät ole yhteensopimattomia, koska näillä artikloilla on ainoastaan tarkoitus velvoittaa toimijat toimittamaan jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille näiden pyynnöstä jokin tai joitakin 7 artiklassa luetelluista asiakirjoista.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 138 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että jos asetuksen N:o 1442/93 4 artiklan 3 kohtaa ja 7 artiklaa tulkitaan oikein, ne eivät ole yhteensopimattomia. Ensin mainittu artikla koskee nimittäin selvästi kyseisiä toimijoita, koska siinä asetetaan näille velvollisuus esittää 7 artiklassa mainitut hakemusta tukevat asiakirjat toimivaltaisten kansallisten viranomaisten pyynnöstä. Mainitussa 7 artiklassa kuitenkin jätetään tämän velvollisuuden ulottuvuuden täsmentäminen jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten tehtäväksi siten, että viranomaiset saavat itse määrätä, mitkä nimenomaiset asiakirjat on esitettävä viitemäärän vahvistamista koskevan hakemuksen tueksi. Kyseisessä 7 artiklassa oleva luettelo sisältää ainoastaan esimerkkejä niistä näyttöä koskevista vaatimuksista, joita toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat asettaa. Niille on tältä osin jätetty tiettyä harkintavaltaa siitä syystä, että jäsenvaltioissa aiemmin voimassa olleet järjestelmät poikkesivat toisistaan, ja koska tämä moninaisuus edellyttää välttämättä joustavuutta otettaessa käyttöön uutta yhteistä markkinajärjestelyä.
- 139 On kuitenkin täsmennettävä, että kun toimivaltaiset kansalliset viranomaiset käyttävät 7 artiklassa niille annettua harkintavaltaa, niillä on velvollisuus noudattaa vilpittömän mielen periaatetta ja huolellisuusvelvollisuuden periaatetta ja huolehtia sen tutkimisesta, että niiden vaatimat todisteet ovat sellaisia, että kunkin jäsenvaltion tilannetta kuvastavat numerotiedot voidaan näiden todisteiden perusteella laatia niin tehokkaasti ja täsmällisesti kuin mahdollista.
- 140 Näissä olosuhteissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että komissio ei ole rikkonut oikeusvarmuuden periaatetta, vaikka se ei ole itse määrännyt, mitkä hakemusta tukevat asiakirjat toimijoiden on välttämättä esitettävä.
- 141 Viidennen kanneperusteen tämä osa ja näin ollen koko kanneperuste on siis hylättävä.

142 Tästä seuraa, että kumoamisvaatimukset on hylättävä perusteettomina.

B — *Vahingonkorvausvaatimukset*

143 Kantajat ovat vaatineet korvattavaksi niitä vahinkoja ja tappioita, jotka niille ovat aiheutuneet

— asetuksen N:o 2920/93 1 artiklaan sisältyneestä komission lainvastaisesta päätöksestä soveltaa vähennyskerrointa A-luokan toimijoille 1.7.—31.12.1993 myönnettyihin viitemääriin;

— asetuksen N:o 3190/93 1 artiklaan sisältyneestä komission lainvastaisesta päätöksestä soveltaa vähennyskerrointa A-luokan toimijoille 1.1.—31.12.1994 myönnettyihin viitemääriin;

— siitä, että komissio on laiminlyönyt velvollisuutensa jakaa ja hallinnoida yhteisön kiintiötä yhteisön oikeuden ja erityisesti perustamissopimuksen 155 artiklan ja asetuksen N:o 404/93 20 artiklan mukaisesti.

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

144 Kantajat muistuttavat, että perustamissopimuksen 155 artiklasta ja asetuksen N:o 404/93 20 artiklasta johtuvia velvollisuuksia täyttäessään komission on noudatettava hyvän hallinnon periaatetta ja että tämän periaatteen vastaisesti tehty

päätökset ovat pätemättömiä (asia C-10/88, Italia v. komissio, tuomio 27.3.1990, Kok. 1990, s. I-1229). Yhteisön lainsäädännön valmistelun laadusta 8 päivänä kesäkuuta 1993 annettuun neuvoston päätöslauselmaan 93/C 166/01 (EYVL C 166, s. 1) ja julkisasiamies Gulmannin yhdistetyissä asioissa C-106/90, C-317/90 ja C-129/91, Emerald Meats vastaan komissio (tuomio 20.1.1993, Kok. 1993, s. I-209, s. I-260) antamaan ratkaisuehdotukseen viitaten kantajat toteavat lisäksi, että komission on noudatettava myös periaatetta, jonka mukaan yhteisön lainsäädännön on oltava selkeää. Edellä kumoamisvaatimusten yhteydessä esitetyistä syistä komissio on kuitenkin jättänyt noudattamatta sille näistä periaatteista johtuvia velvollisuuksia.

- 145 Kantajat väittävät vielä, että komissio on tutkinut ainoastaan epätäydellisesti, pitävätkö jäsenvaltioiden ilmoittamat viitemäärät ja niiden laatimat toimijoiden luettelot paikkansa, eikä se ole valvonut sitä, miten jäsenvaltiot täyttävät asetuksen N:o 1442/93 mukaiset velvollisuutensa. Nämä tehtävät on kuitenkin nimenomaisesti annettu komissiolle tämän asetuksen 4 artiklan 5 kohdassa tai aiheutuvat sille siitä yleisestä periaatteesta, jonka mukaan sellaiset valtuudet, joista ei ole nimenomaisesti säädetty mutta jotka ovat välttämättömiä yhteisön toimenpiteen oikeaksi täytäntöön panemiseksi, oletetaan implisiittisesti annetuiksi.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 146 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on edellä (ks. 44—142 kohta) katsonut, että komissio ei ole toiminut lainvastaisesti, kun se on asetuksen N:o 3190/93 1 artiklassa vahvistanut A-luokan toimijoiden viitemääriin sovellettavan vähennyskertoimen. Tästä seuraa, että vahingonkorvausvaatimukset on hylättävä perusteettomina siltä osin kuin ne perustuvat siihen, että komission päätökset tällaisen vähennyskertoimen soveltamisesta 1.1.—31.12.1994 ja 1.7.—31.12.1993 ovat lainvastaisia.

- 147 Perustamissopimuksen 155 artiklassa ja asetuksen N:o 404/93 20 artiklassa määrätään niistä rajoista, joissa komissiolla on valtuus antaa yhteisen markkinajärjestelyn täytäntöönpanemiseksi välttämättömät yksityiskohtaiset soveltamissäännöt. Yksityiset oikeussubjektit eivät voi vedota mainittuihin artikloihin saadakseen tämän toimielimen vastuun syntymään perustamissopimuksen 178 artiklan ja 215 artiklan toisen kohdan perusteella.
- 148 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen edellä toisen (ks. 67—75 kohta), kolmannen (ks. 76—81 kohta) ja viidennen kanneperusteen (ks. 108—114, 119—121, 125—126, 130—133 ja 138—141 kohta) osalta tekemästä arvioinnista samoin kuin edellä mainitusta asiassa Alankomaat vastaan komissio annetusta tuomiosta johtuu, että muut perusteet, joihin kantajat ovat vedonneet komission lainvastaisen toiminnan toteen näyttämiseksi, on myös hylättävä.
- 149 Tästä seuraa, että vahingonkorvausvaatimukset on hylättävä.
- 150 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että kanne on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

- 151 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian, ne on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut, koska komissio on sitä vaatinut.

152 Työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltiot, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat kuitenkin omista oikeudenkäyntikuluistaan. Yhdistynyt kuningaskunta vastaa siis omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(neljäs jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) **Kanne hylätään.**
- 2) **Kantajat veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut yhteisvastuullisesti.**
- 3) **Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Lenaerts

Lindh

Cooke

Julistettiin Luxemburgissa 11 päivänä joulukuuta 1996.

H. Jung

K. Lenaerts

kirjaaja

neljännen jaoston puheenjohtaja